

Beleidskader Uitvoering & Handhaving 2023-2027

Betreft een technische wijziging van het Beleidskader VTH-milieu 2023-2026

Inhoud

Inleiding	4
Technische wijziging vigerend beleidskader en vigerende strategie	4
Plaats beleidskader U&H in de beleidscyclus onder de Ow	6
Beschrijving werkgebied	8
Leeswijzer	9
1 Doel	10
1.1 Missie.....	10
1.2 Visie	10
1.3 Insteek beleidskader U&H	10
1.3.1 Vaststelling VTH-beleidskader 2023-2026	11
1.3.2 Instemming/kennisname technische wijziging beleidskader U&H 2023-2027	11
1.4 Belang beleidskader U&H.....	11
1.4.1 U&H strategie	11
1.5 Gezamenlijk strategisch vertrekpunt 4 OD's in Noord-Holland	11
1.6 Bestuurlijke afwegingsruimte	12
2 Procesevaluatie Beleidskader VTH-milieu 2019-2022.....	13
3 Thema's	14
3.1 Leefbaarheid	14
3.1.1 Gezondheid	14
3.1.2 Veiligheid	14
3.1.3 Duurzaamheid	15
3.2 Risico's.....	15
3.2.1 Bestuurlijke risico's	15
3.2.2 Financiële risico's	15
4 Prioriteiten	17
4.1 Prioriteiten in relatie tot thema's en hoofdprocessen	18
4.2 Opbouw prioriteiten	18
4.2.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	19
4.2.2 Ondermijning	20
4.2.3 Afvalstoffen	22
4.2.4 Afvalwater.....	23
4.2.5 Energiebesparingsplicht	25
4.2.6 Asbest	26
4.2.7 Luchtkwaliteit	28
4.2.8 Klachten	29
4.2.9 Calamiteiten en incidenten	30
4.2.10 Verontreinigde bodemlocaties	32
4.3 Vernieuwend toezicht	33
4.3.1 Nieuwe toepassingen.....	34

5 Wettelijk kader	35
5.1 Omgevingswet	35
5.2 Kwaliteitscriteria	35
5.3 Omgevingswet	36
5.3.1 Omgevingsvisie	36
5.3.2 Programma	37
5.3.3 Omgevingsplan	37
6 Ontwikkelingen.....	38
6.1 Positie in het stelsel	38
6.2 Quick Scan aanbevelingen commissie Van Aartsen.....	38
6.3 Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP)	39
7 Samenwerking	40
7.1 Niveaus van samenwerking	40
7.2 Partners en onderwerpen.....	40
Bijlage 1: Beleidscyclus.....	42
De regionale vs. de door de vier Noord-Hollandse OD's uitgewerkte Big-8.....	42
De regionale Big-8	43
De door de 4 Noord-Hollandse uitgewerkte Big-8.....	43
De stappen uit de Big-8.....	44
Bijlage 2: Evaluatie Beleidskader VTH milieu 2019-2022	51
Bijlage 3: Risico- en probleemanalyse	58

Inleiding

Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Bij onze dienst zijn aangesloten de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en provincie Noord-Holland (PNH).

Wij voeren voor deze 14 gemeenten en PNH diverse taken uit op het gebied van de fysieke leefomgeving. Denk hierbij aan onderwerpen als energie, duurzaamheid, luchtkwaliteit, kwaliteit van de bodem, geluid, veiligheid en flora & fauna. Daarnaast voeren wij voor een aantal gemeenten taken uit op het gebied van bouw- en woningtoezicht (BWT), brandveiligheid, Alcoholwet en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Onze kerntaken zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu. Alle 14 bij ons aangesloten gemeenten hebben deze taak volledig bij ons belegd.

De organisatie en uitvoering van de VTH-taken staan onverminderd in de belangstelling. Deels als gevolg van landelijke onderzoeken waarbij het rapport 'Om de leefomgeving' van de Commissie Van Aartsen, waar in hoofdstuk 6 van dit beleidskader Uitvoering & Handhaving 2023-2027 (beleidskader U&H) verder op in wordt gegaan, het meest in het oog springt. Deels door de wetswijzigingen waarbij de komst van de Omgevingswet (Ow) het meest fundamenteel is. Daarom hebben wij, waar relevant en waar mogelijk, de aanbevelingen uit het genoemde rapport meegenomen bij het opstellen van dit beleidskader U&H.

Dit beleidskader U&H is onderdeel van de technische wijziging van ons Beleidskader VTH-milieu 2023-2026 (beleidskader) en onze VTH-strategie milieu 2023-2026 (strategie). In paragraaf 1.1 geven wij een toelichting op deze wijziging. Na instemming door ons dagelijks- en algemeen Bestuur en na kennisname door de colleges en raden van onze deelnemers en door Gedeputeerde Staten van PNH vervangt dit beleidskader U&H het vigerende beleidskader.

Technische wijziging vigerend beleidskader en vigerende strategie

Ten tijde van het vaststellen van het beleidskader en de strategie waren wij voornemens om op het moment dat de Ow in werking zou treden bijlage 1¹ van het beleidskader en de strategie te actualiseren. In paragraaf 6.3 van dat beleidskader wordt dit beschreven.

Op 1 januari 2024 trad de Ow in werking. Doordat in 2024 en 2025 de focus lag op onder andere Commissie Van Aartsen en de herijking van onze Gemeenschappelijke Regeling (GR), Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en financieringsstructuur is besloten² de actualisatie in 2026 uit te voeren en daarbij ook de looptijd van de documenten aan te passen naar 2023-2027. Dit laatste zodat wij gelijklopen met de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland.

¹ Beleidscyclus

² Dit is juridisch getoetst en bestuurlijk afgestemd.

Ook hebben wij onderzocht of wij drie punten waar met enige regelmaat tegenaan wordt gelopen in deze actualisatie optimaliseren. Het gaat hier om:

- Bestuursrechtelijke toepasbaarheid Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO).
- Aansluiting Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijn.
- Handhaving bij gemeentelijke en provinciale gebouwen en activiteiten.

In paragraaf 1.1.1 wordt inhoudelijk ingegaan op deze punten. Gezien deze punten geen invloed hebben op de prioritare inhoud van het beleidskader en de strategie, maar wel breder zijn dan de in het beleidskader beschreven actualisatie, wordt deze optimalisatie een technische wijziging.

Met deze technische wijziging, die de prioritare inhoud van het beleidskader in stand laat en waardoor met de eerder beschreven instemming en kennisname kan worden volstaan, sluiten wij tevens aan bij de Big-8-beleidscyclus zoals opgenomen in de gezamenlijke uitvoerings- en handhavingsstrategie van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten (gezamenlijke U&H strategie)³. Op het moment dat wij ons beleidskader U&H en onze Uitvoering- en Handhavingsstrategie (U&H strategie) actualiseren, deze lopen af in 2027, wordt de gezamenlijke bouwsteen als uitgangspunt gebruikt voor het opstellen van het nieuwe kader en de nieuwe strategie.

Puntsgewijze toelichting technische wijzigingen

- De looptijd van het beleidskader, en in samenhang daarmee ook de looptijd van de strategie, is met een jaar verlengd tot en met 2027⁴.
- Terminologie is aangepast zodat deze overeenkomstig de Ow is.
 - Onder andere het begrip inrichting is voor voormalig type A, B en C inrichtingen komen te vervallen. Het begrip locatie heeft zijn intrede gedaan en er wordt onderscheid gemaakt in 'locatie met één of meer mba's waarvoor geen vergunningplicht geldt' en 'locatie met één of meer mba's waarvoor vergunningplicht geldt'.
- De beleidscyclus, die in het beleidskader zijn oorsprong heeft in reeds vervallen wetgeving, is vervangen door de beleidscyclus⁵ zoals deze beschreven wordt onder de Ow. Hiervoor is het model van de Big-8 gebruikt zoals afgebeeld en omschreven in de Gezamenlijke U&H strategie. Dit model wordt de regionale beleidscyclus genoemd, ook wel de 'gekantelde' Big-8, en sluit qua terminologie aan op de Ow.

³ Deze gezamenlijke U&H strategie is opgesteld door Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek en ODIJmond en beschrijft de gedeelde beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Ook is door de Noord-Hollandse omgevingsdiensten deze bouwsteen aangeleverd als input voor de Handreiking regionale beleidscyclus welke is opgesteld onder Interbestuurlijk programma Verbetering VTH-stelsel (IBP VTH).

⁴ De in het beleidskader gestelde prioriteiten zijn op dit moment, en naar verwachting ook zeker komende twee jaar, nog actueel. Daarom hebben wij, na dit juridisch en bestuurlijk te hebben getoetst, voor een jaar verlengen van het beleidskader gekozen. De prioritare inhoud verandert daarmee niet, waardoor met instemming en kennisname kan worden volstaan. Ook zorgt deze verlenging ervoor dat wij qua beleidscyclus gelijklopen met de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland wat bijdraagt aan een meer gelijk speelveld (level playing field) op provinciaal niveau.

⁵ Bijlage 1 bevat een gedetailleerde beschrijving van de beleidscyclus (Big-8).

- Andere verwijzingen, dan de verwijzingen vanuit de beleidscyclus, naar wetgeving die met de komst van de Ow zijn vervallen of veranderd zijn aangepast aan vigerende wetgeving.
- De interventiematrix van de LHSO⁶ sluit niet aan bij de bestuursrechtelijke praktijk, biedt daartoe te weinig flexibiliteit en is qua bewijsvoering moeilijk toepasbaar gebleken. Met deze technische wijziging van onze strategie is deze naar zijn aard en doelstelling qua aansluiting⁷ verbeterd.
- Waar wij in het verleden werkten met een standaardlijst met dwangsommen en begunstigingstermijnen vanuit bijlage 1 van de strategie is gebleken dat deze moeilijk toepasbaar is vanwege gebrek aan flexibiliteit. De wens is meer flexibiliteit toe te kunnen passen teneinde meer ruimte te bieden aan een beoordeling van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Zo ontstaat steeds een op de situatie toegesneden interventie en maatwerk. Dit is ook wat de wetgever in toenemende mate van ons als omgevingsdienst verlangt.
- Is in de U&H strategie opgenomen hoe wij omgaan met handhaving ten opzichte van gemeentelijke en provinciale gebouwen van onze opdrachtgevers.

Plaats beleidskader U&H in de beleidscyclus onder de Ow

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. Deze wet bundelt veel van de eerdere wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Doel van de Ow is het bereiken van een balans tussen enerzijds het bereiken en in stand houden van een veilig en gezonde fysieke leefomgeving en anderzijds het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van een goede omgevingskwaliteit om maatschappelijke behoeften mee te vervullen. Voor het bereiken

van die balans krijgen gemeenten, provincies en waterschappen meer afwegingsruimte. Vanuit het Rijk verschuift steeds meer wet- en regelgeving naar gemeenten, provincies en waterschappen er treden veranderingen op in het basistakenpakket (btp).

Figuur 1

Dit vraagt samenhang tussen het beleid, de regels en de uitvoering. Deze samenhang wordt verbeeld door een gesloten beleidscyclus (figuur 1⁸). Decentrale overheden stellen in een

Het gaat er voortaan om dat die leefomgeving op een integrale manier wordt bestuurd met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van het land en verbetering van het leefmilieu.

⁶ Voor de komst van de Ow was dit de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) maar met inwerkingtreding van de Ow is de LHSO geworden.

⁷ In de U&H strategie 2023-2027 (U&H strategie) wordt hier inhoudelijk meer toelichting op gegeven.

⁸ Bron: aan de slag met de Omgevingswet

omgevingsvisie en omgevingsprogramma doelen op voor de fysieke leefomgeving. Deze worden in het omgevingsplan en de omgevingsvergunning uitgewerkt in de vorm van regelgeving. Dit gebeurt in een overgangssituatie waarin overgangsrecht geldt. Deze overgangperiode duurt tot 2029. De gesloten beleidscyclus fungeert naast de Big-8, waarbij de Big-8 zich specifiek richt op beleid en uitvoering van de omgevingsdienst.

Het beleidskader U&H ziet hiermee toe op de stap 'beleid' van de Big-8. Ook het interbestuurlijk toezicht (IBT) uitgevoerd door PNH stelt eisen aan het doorlopen van deze beleidscyclus. De wijze waarop wij deze cyclus doorlopen staat beschreven in bijlage 1 van dit beleidskader U&H.

Ter afsluiting van deze paragraaf willen wij benadrukken dat wij voor deze technische wijziging de naamgeving van zowel ons beleidskader en onze strategie, door te kiezen voor beleidskader U&H en U&H strategie, als uitgangspunt hebben genomen. In de nieuwe documenten, die vanaf 2028 van kracht worden, sluiten wij nog meer aan bij de terminologie die onder de Ow wordt gebruikt. Hier wordt in bijlage 1 van dit beleidskader U&H meer toelichting op gegeven.

Beschrijving werkgebied

Het werkgebied beslaat het grondgebied van 14 gemeenten in PNH, verspreid over bijna twee volledige veiligheidsregio's: Zaanstreek-Waterland (exclusief gemeente Zaanstad) en Kennemerland (exclusief gemeente Haarlemmermeer). Het gebied laat zich niet in één zin omschrijven en kenmerkt zich door een grote verscheidenheid in zowel fysiologische zin als in bedrijfsmatige activiteiten die plaats hebben.

Het gebied is ingedeeld in drie regio's, te weten IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland. De gemeenten binnen de verschillende regio's kennen over het geheel gezien in mindere of meerdere mate dezelfde problematiek, uiteraard ieder met de eigen specifieke kenmerken en aandachtsgebieden.

Gebiedsanalyse

Regio IJmond

Regio IJmond bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen. Het gebied kenmerkt zich voornamelijk door de spanning die bestaat tussen de aanwezige (zwaardere) industrie, wonen, natuur en recreatie. Daarnaast vinden er nog diverse agrarische activiteiten plaats, zoals (glas)tuinbouw, het houden van paarden en veeteelt. Lucht en geluid zijn belangrijke onderwerpen waar VTH zich op richt.

Regio Zaanstreek-Waterland

Regio Zaanstreek-Waterland bestaat uit de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland en Wormerland. Het gebied kenmerkt zich door de vele agrarische bedrijven die hier gevestigd zijn. Daarnaast zijn er enkele kleinere bedrijventerreinen gevestigd in de verschillende kernen. De stad Purmerend heeft een centrumfunctie binnen de regio Zaanstreek-Waterland en onderscheidt zich, mede hierdoor, ook in bedrijvigheid van de andere gemeenten binnen deze regio.

Regio Zuid-Kennemerland

Regio Zuid-Kennemerland heeft bepaald een ander karakter dan de regio's IJmond en Zaanstreek-Waterland. Deze regio bestaat uit de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort. Horeca vormt een aanzienlijk deel van het bedrijfsbestand. Daarnaast vinden gemiddeld meer evenementen plaats binnen deze gemeenten dan in andere gemeenten, waarbij ODIJmond ook een taak heeft. De terugkeer van de formule 1 naar Circuitpark Zandvoort na 36 jaar is ook uniek te noemen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 beschrijven wij het doel, insteek en belang van dit beleidskader U&H en wij beschrijven op welke manier wij met onze U&H strategie samenwerken binnen PNH.

In hoofdstuk 2 beschrijven wij de wijze waarop wij het aflopende beleidskader evalueerden⁹.

In hoofdstuk 3 beschrijven wij de thema's die de rode lijn vormen van dit beleidskader U&H.

In hoofdstuk 4 beschrijven wij de prioriteiten waar wij ons tot en met 2027 op richten. Ook geven wij de relatie van de prioriteiten tot thema's en hoofdprocessen schematisch weer.

In hoofdstuk 5 geven wij een toelichting op de wettelijke kaders die van toepassing zijn.

Hoofdstuk 6 geeft een schets van de voor vergunningverlening, toezicht en handhaving relevante ontwikkelingen voor de komende jaren.

In hoofdstuk 7 geven wij een overzicht van de partners waarmee wij samenwerken en op welke onderwerpen die samenwerking plaatsvindt.

Wij sluiten dit beleidskader U&H af met een aantal bijlagen, waaronder de beleidscyclus, de uitgebreide evaluatie van het aflopende beleidskader en een risico- en probleemanalyse¹⁰.

⁹ Gezien de huidige versie alleen een technische wijziging betreft van het beleidskader gaat deze evaluatie over het beleidskader VTH-milieu 2019-2022 Omgevingsdienst IJmond.

¹⁰ Zoals in voetnoot 5 beschreven gaat deze evaluatie over het beleidskader VTH-milieu 2019-2022 Omgevingsdienst IJmond en de risico- en probleemanalyse verwijst naar de analyse die wij uitvoerden ten behoeve van het opstellen van ons beleidskader.

1 Doel

Het doel van dit beleidskader U&H sluit aan bij onze missie. De wijze waarop wij hier invulling aan geven sluit aan bij onze visie.

1.1 Missie

ODIJmond draagt bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen ons werkgebied. Daarbinnen inspireren wij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

1.2 Visie

ODIJmond werkt, als onderdeel van het openbaar bestuur, samen met burgers, bedrijven en overheden aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving. Naast VTH bij bedrijven, adviseren wij over de verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving en duurzaamheid binnen het ruimtelijk domein.

In de uitvoering van onze taken vervullen wij een proactieve, regisserende en vooral verbindende rol. Als procesregisseur met kennis van zowel inhoud als uitvoering bevorderen wij een integrale aanpak binnen het ruimtelijk domein en koppelen wij de juiste partijen aan elkaar. Daarbij is kwalitatieve en adequate dienstverlening leidend.

Initiatieven van burgers en bedrijven vragen van ons een open houding, gericht op wederzijds vertrouwen. Als kennisorgaan anticiperen wij hierop en faciliteren met een helder inzicht in het speelveld, binnen de kaders van de wet- regelgeving.

Via deze werkwijze bouwen wij, namens onze gemeenten en provincie, elke dag aan een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie.

1.3 Insteek beleidskader U&H

Met dit beleidskader U&H beschrijven wij aan de hand van thema's de prioriteiten en (wettelijke) kaders voor de uitvoering van onze VTH-taken op het gebied van milieu, voor de komende jaren. Naast, dat hierdoor onze ambities inzichtelijk worden, vergroten wij ook het *level playing field* binnen en buiten de regio. Verder beschrijft dit beleidskader U&H de wijze waarop wij onze taken uitvoeren. Centraal daarin staat ons streven om de toezichtlast bij bedrijven en instellingen zo laag mogelijk te houden.

Om tot een geactualiseerd beleidskader te komen, voerden wij een gebieds-, risico- en probleemanalyse uit. Daarmee beoordeelden wij het effect van niet naleving en de kans dat dit zich voordoet. Deze analyse is onderdeel van de stap 'evaluatie' van de beleidscyclus. In hoofdstuk 1.3.1 van dit beleidskader U&H staat de gebiedsanalyse. De risico- en probleemanalyse is terug te vinden in bijlage 3 van dit beleidskader U&H.

1.3.1 Vaststelling VTH-beleidskader 2023-2026

Het beleidskader, dat wij nu technisch wijzigen, is vastgesteld door de colleges van de 14 deelnemende gemeenten en PNH. Hiermee is vastgelegd hoe wij vergunningprocedures, toezicht en handhaving op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uitvoeren. Het beleidskader U&H past binnen het beleid van de deelnemers of kan daar als onderdeel in worden opgenomen.

1.3.2 Instemming/kennisname technische wijziging beleidskader U&H 2023-2027

Zoals eerder al beschreven wordt, door deze technische wijziging, de prioritaire inhoud van het beleidskader niet gewijzigd. Hierdoor kan volstaan worden met de in hoofdstuk 1 genoemde instemming en kennisname.

1.4 Belang beleidskader U&H

De deelnemende gemeenten waarvoor wij taken uitvoeren, hebben een belang bij een gezamenlijk vastgesteld uitvoering- en handhavingsbeleid. Voorwaarde voor een succesvolle en integrale aanpak van problemen in de fysieke leefomgeving is dat prioriteiten zowel lokaal, regionaal als landelijk voldoende samenhang vertonen. Ook het verstevigen van een *level playing field*, ook bovenregionaal, is een belangrijke opgave. Dit betekent dat wij binnen ons gehele werkgebied in onze uitvoering personen binnen een bepaalde doelgroep zoals ondernemers en inwoners op een gelijke wijze behandelen (rechtsgelijkheid).

1.4.1 U&H strategie

De U&H strategie, die wij in samenhang met dit beleidskader U&H ook technisch hebben gewijzigd, vormt de gereedschapskist voor onze uitvoering. In onze U&H strategie, waarin kwaliteit centraal staat, staat onze werkwijze beschreven waar het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving en deze wijze waarop, wij hierin samenwerken met externe partners. De focus ligt op het btp, maar richt zich eveneens op het gehele milieutakenpakket voor zover onze deelnemende gemeenten en provincie deze taken bij ons hebben neergelegd. De U&H strategie ziet niet toe op de uitvoering van andere VTH-taken, waaronder Alcoholwet, APV en BWT.

1.5 Gezamenlijk strategisch vertrekpunt 4 OD's in Noord-Holland

De vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten zoeken in toenemende mate de samenwerking met elkaar op. In de samenwerkingsagenda 2022-2024 van deze vier diensten is de afspraak gemaakt om samen een volgende stap te zetten in de totstandkoming van een gezamenlijke VTH-strategie¹¹.

Het VTH-stelsel was, ten tijde van het opstellen van de strategie en het beleid, en is volop in beweging. Dat is ook de reden waarom wij er als vier OD's voor kozen om de ontwikkelingen niet af te wachten maar in 2022 een eerste stap te zetten om te komen tot een uniforme strategie te weten de gezamenlijke uitvoerings- en handhavingsstrategie van de Noord-Hollandse

¹¹ Werken met een gezamenlijke strategie sluit aan op het inwerkingtreden van de Ow en het IBP VTH. In hoofdstuk zeven gaan wij hier verder op in.

Omgevingsdiensten (gezamenlijke U&H). Voor dit proces hanteerden wij als uitgangspunt 'gezamenlijk wat kan, alleen wat moet'.

De gezamenlijke strategie, welke uiteraard is opgesteld in afstemming met eigen deelnemers van de regionale GR en gericht op de aard van het bedrijfsbestand, is in mei 2023 vastgesteld in het 4-directeurenoverleg van de OD's in Noord-Holland. Ook is de gezamenlijke strategie aangeleverd als input/inspiratiebron voor de Handreiking regionale beleidscyclus¹² welke is opgesteld onder het IBP VTH. Op het moment dat wij ons beleidskader U&H en onze U&H strategie in zijn geheel actualiseren is deze handreiking een belangrijke bron van inspiratie.

Vertrekpunt voor de gezamenlijke U&H was op dat moment artikel 7, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). In dit artikel is vastgelegd dat 'bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst er gezamenlijk zorg voor dragen dat een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de taken wordt vastgesteld'. Het Bor is met de komst van de Ow ingetrokken. Voornoemde is nu vastgelegd in artikel 13.5, tweede lid, van het Omgevingsbesluit.

1.6 Bestuurlijke afwegingsruimte

Met dit beleidskader U&H en het vastleggen van thema's en prioriteiten geven wij structuur aan onze werkzaamheden. Wij zijn zodoende in staat om prioriteiten op korte en middellange termijn zorgvuldig uit te werken. Uiteraard behouden onze deelnemende gemeenten en provincie na de vaststelling van dit kader hun eigen bestuurlijke afwegingsruimte. Zo blijft het voor gemeenten mogelijk om, naast de samen overeengekomen gemeenschappelijke prioriteiten voor ons gehele werkgebied, (jaarlijks) maatwerk te vragen in onze uitvoering. Bijvoorbeeld door lokale (politieke) inzichten of (maatschappelijke) ontwikkelingen binnen specifieke gemeenten. Gedurende de looptijd van het vorig kader gaven wij ook aandacht aan de opslag van lithium-ion batterijen of lachgas. Deze waren in eerste instantie niet als prioriteit opgenomen maar kwamen naar aanleiding van maatschappelijke ontwikkelingen in beeld. Via onze rapportagecyclus geven wij ruimte voor en inzicht in dit maatwerk. In ons jaarverslag rapporteren wij over onze resultaten en lokale ontwikkelingen en vertalen deze samen met onze deelnemende gemeenten naar een Uitvoeringsprogramma. Ook blijft er naast de prioriteiten uit dit beleidskader U&H ruimte voor de uitwerking van nieuwe prioriteiten die op nationaal niveau worden geformuleerd. Het gaat hier om nationale geformuleerde prioriteiten waarvoor geldt dat gemeenten bevoegd gezag zijn en waarvoor de uitvoering wordt belegd bij ons. Een voorbeeld hiervan is het Noord-Hollandse Energiebesparingsakkoord dat voortkwam uit het Klimaatakkoord. Hiervoor worden via PNH rechtstreeks middelen gelabeld en aan de gemeenten doorgezet ter uitvoering van die taken.

¹² Hierdoor sluiten wij, zoals opgenomen in bijlage 1, ook aan bij de regionale beleidscyclus zoals opgenomen in deze handreiking.

2 Procesevaluatie Beleidskader VTH-milieu 2019-2022

In 2019 stelden onze deelnemende gemeenten het beleidskader VTH-milieu 2019-2022 en de VTH-strategie milieu 2019-2022 Omgevingsdienst IJmond vast. Afgelopen vier jaar hebben wij uitvoering gegeven aan dit beleid. Voordat wij startten met het formuleren van nieuw beleid, evalueerden wij het vigerende/aflopende beleid. Deze evaluatie is input voor het nieuwe beleid. In dit hoofdstuk beschrijven wij een samenvatting van deze evaluatie. In bijlage 2 van dit beleidskader U&H is de evaluatie per geformuleerd doel uit het Beleidskader VTH-milieu 2019-2022 opgenomen. Voor een diepgaande evaluatie, inclusief indicatoren per doel, verwijzen wij naar de evaluaties van het aflopende beleidskader zoals die zijn opgenomen in de jaarverslagen.

In ons beleidskader 2019-2022 formuleerden wij een hoofddoel en doelen op het gebied van vergunningverlening, toezicht & handhaving en samenwerking en data. Aan deze doelen koppelden wij een aantal indicatoren. Afgelopen jaren monitorde wij deze doelen en indicatoren jaarlijks. De resultaten hiervan deelden wij via twee tertaalrapportages (april/augustus) en een jaarverslag (december) met onze gemeenten. In ons jaarverslag evalueerden wij jaarlijks ons beleidskader en beschreven wij de indicatoren per doel. Deze jaarlijkse evaluatiemomenten gaven geen reden het geformuleerde beleid, de prioriteiten of strategieën bij te stellen. Wel gaven wij afgelopen jaren ruimte voor lokale accenten. Wij beschreven deze in onze rapportages.

Naast deze evaluatie organiseerden wij in 2022 diverse sessies om terug te kijken op de doelen uit ons beleidskader en door te kijken naar dit kader. Wij organiseerden interne sessies, maar ook regionale sessies (IJmond, Zaanstreek-Waterland, Zuid-Kennemerland) met de betreffende portefeuillehouders. In de interne evaluatie en ook in de bestuurlijke evaluaties vormden deze doelen de rode draad. De uitwerking hiervan staat beschreven in bijlage 2 van dit beleidskader U&H.

Tijdens de regionale sessies met onze portefeuillehouders, uitten zij de wens om ook hun raadsleden te betrekken bij het opstellen van het nieuwe beleid. Via drie sessies namen wij raadsleden mee in het proces richting het nieuwe beleidskader, de thema's en prioriteiten en gaven wij de mogelijkheid hierop te reflecteren.

3 Thema's

Op basis van de evaluatie van de doelen en ontwikkelingen uit het VTH-beleidskader 2019-2022 kiezen wij ervoor om dit nieuwe beleidskader op te hangen aan de volgende thema's:

- Leefbaarheid
 - Duurzaamheid
 - Gezondheid
 - Veiligheid
- Financiële risico's
- Bestuurlijke risico's

3.1 Leefbaarheid

Wonen, werken en recreëren. Het vindt binnen de veertien gemeenten in ons werkgebied zij aan zij plaats. Ons gebied wordt nu al intensief gebruikt. Tegelijkertijd staan gemeenten en de provincie voor grote opgaven. Opgaven die met elkaar schuren, maar elkaar ook kunnen versterken. Bijvoorbeeld waar het gaat om economische groei, woningbouw, klimaatadaptatie en natuurbescherming. De puzzel tussen al deze opgaven vraagt om een evenwichtige en integrale aanpak. Als ODIJmond dragen wij hieraan bij. Via vergunningverlening, toezicht, handhaving en onze advisering op milieuthema's als luchtkwaliteit, bodem, natuur, ruimtelijke ontwikkeling, geur, dragen wij bij aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

3.1.1 Gezondheid

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die wij ervaren als prettig, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op onze gezondheid zo laag mogelijk is. Het thema gezondheid heeft een centrale plek gekregen binnen de Ow en geldt daarmee als speerpunt voor gemeenten in Nederland. Ook binnen ons werkgebied krijgt gezondheid alle aandacht. Deze noodzaak is zichtbaar door de zware industrie nabij woningbouw. Maar ook doordat ruimte schaars is en woningbouw en bedrijvigheid steeds dichterbij elkaar worden gerealiseerd. De schaarse ruimte noopt gemeenten en de provincie tot scherpe keuzes. Keuzes waarbij steeds vaker niet alleen naar de milieunormen, maar ook naar de gezondheidsnormen van alle emissies wordt gekeken.

3.1.2 Veiligheid

Een appartementencomplex met uitzicht op het Noordzeekanaal, een kantoor naast een rangeerterrein, wonen nabij een pompstation. Kan het eigenlijk wel? Wij zien dat wonen, werken en recreëren binnen ons werkgebied steeds dichterbij elkaar toe kruipen. Gemeenten en de provincie worden uitgedaagd om, bijvoorbeeld waar het gaat om woningbouw, steeds creatiever te worden in de uitvoering van deze opgave. Dit zorgt er ook voor dat wij in een dichtbevolkt industrieel gebied scherp moeten adviseren over risico's op het gebied van omgevingsveiligheid en leefbaarheid. Deze ontwikkeling maakt toezicht en handhaving onverminderd belangrijker. Momenteel speelt ondermijning hierbinnen een belangrijke rol. Het is voor deelnemers noodzakelijk om zicht en grip te houden op de bedrijven binnen de gemeentegrenzen. Kennis te hebben van de activiteiten die zich binnen de bedrijven afspelen, om op die manier grip te houden op de

omgevingsveiligheid. Vergunningverlening, toezicht en handhaving staan binnen dit onderwerp centraal. Tegelijkertijd zijn bedrijven gebaat bij heldere, transparante en begrijpelijke regels.

3.1.3 Duurzaamheid

Binnen Europa maakten wij afspraken om klimaatverandering tegen te gaan. De ambitie is om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Een ambitie die een impact heeft op overheden, het bedrijfsleven en inwoners.

Deze maatschappelijke opgave vraagt om een samenwerking tussen overheden, het bedrijfsleven en inwoners. In de praktijk zien wij succesvolle samenwerkingen ontstaan tussen overheden en bedrijven waarbij de ambitie steeds meer verschuift naar een circulaire economie. Tegelijkertijd zien wij dat duurzaamheidsinitiatieven een impact hebben op energie-infrastructuur. Gesloten Bodemenergiesystemen, netwerkcongesties. Nieuwe grootschalige ontwikkelingen en initiatieven, zoals een waterstoffabriek of windmolenparken, maar ook kleinere ontwikkelingen, zoals warmtepompen bij woningen hebben een positieve impact op de leefomgeving, maar kunnen ook zorgen voor overlast door geur- geluid- en lichthinder. In de samenwerking tussen deze drie doelgroepen vraagt dit om aandacht voor bescherming van de leefbaarheid van de leefomgeving.

3.2 Risico's

Wonen, werken en recreëren vinden in onze regio zij aan zij plaats. Gemeenten en PNH willen hun inwoners een gezonde, veilige en prettige leefomgeving bieden. Dit vraagt gemeenten en de provincie aandacht te besteden aan onderwerpen als leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid en veiligheid. Het is belangrijk om risico's zoveel als mogelijk te beperken. Voor gemeenten en provincie staan twee risico's centraal; bestuurlijke risico's en financiële risico's.

3.2.1 Bestuurlijke risico's

Van gemeenten en PNH wordt verlangd dat zij open en transparant werken. Keuzes die gemeenten en de provincie maken moeten kunnen rekenen op voldoende draagvlak van inwoners en het bedrijfsleven. Tegelijkertijd moeten inwoners en ondernemers erop kunnen rekenen dat zij voldoende worden beschermd door de gemeenten en de provincie. Vergunningverlening, toezicht en handhaving spelen hier binnen een rol. Dit vergt van ons dat wij gemeenten en de provincie nauw betrekken bij ons toezicht en onze handhaving en de daaruit volgende trajecten. Ons bestuur moet op basis van onze advisering een heldere en afgewogen keuze kunnen maken, die op draagvlak kan rekenen vanuit de maatschappij. Keuzes die helder, transparant en juridisch toetsbaar zijn en bijdragen aan de ambities van gemeenten en de provincie waar het gaat om een gezonde, leefbare en een veilige leefomgeving.

3.2.2 Financiële risico's

Bedrijfsmatige activiteiten kunnen een effect hebben op het milieu. Wet- en regelgeving schept hieraan kaders. Doordat bedrijven zich houden aan deze regelgeving, dragen zij bij aan het in stand houden en beschermen van een schone en veilige leefomgeving. Via ons toezicht en onze handhaving informeren wij bedrijven over deze wet- en regelgeving en zien wij erop toe dat deze wetten en regels een plek krijgen in vergunningen en in de uitvoering. In onze regio ligt het naleefgedrag van bedrijven hoog. Toch voorkomt dit niet dat sporadisch calamiteiten ontstaan die

een impact kunnen hebben op onze leefomgeving. Ons werk is erop gericht om deze calamiteiten te minimaliseren. Onder meer door zicht en grip te hebben en houden op de bedrijven en de activiteiten van deze bedrijven. Het tegengaan van ondermijning geldt hierbinnen als speerpunt. Maar ook een kwalitatieve registratie van de bedrijfsactiviteiten in onze toezicht- en handhavingssystemen en de samenwerking tussen handhavingspartner in de gehele keten. Onze inzet moet voorkomen dat gemeenten en de provincie onnodig met financiële risico's worden geconfronteerd. Risico's die ontstaan door incidenten bij bedrijven of illegale activiteiten.

4 Prioriteiten

Op basis van onze zes hoofdthema's brachten wij ook de prioriteiten in kaart. Daarbij keken wij per thema naar landelijke en regionale ontwikkelingen en wat deze ontwikkelingen betekenen voor onze deelnemende gemeenten en PNH. Ook onderzochten wij lokale ontwikkelingen en inventariseerden wij de ambities per gemeente.

De gekozen prioriteiten beoordeelden wij op de volgende criteria:

- Op het moment dat de prioriteit wordt aangepakt draagt dit in hoge mate bij aan één of meer van de, in hoofdstuk 4 beschreven, thema's.
- Onze prioriteiten sluiten aan bij de prioriteiten van onze (keten)partners.
- Aandacht voor deze prioriteiten is belangrijk vanwege:
 - De grootte van de risico's.
 - Ontwikkelingen in wet- en regelgeving of andere ontwikkelingen op maatschappelijk gebied.
 - Bestuurlijke relevantie.
 - Financiële relevantie.

In bijlagen 2 en 3 is het volledige proces dat heeft geleid tot de keuze van prioriteiten beschreven.

Ook aandacht voor overige onderwerpen

Tot en met 2027 ligt onze focus op deze prioriteiten. Onderwerpen die niet als prioriteit zijn aangewezen krijgen deze periode ook zeker onze aandacht. Voor deze onderwerpen geldt dat de reguliere inzet voldoende is om de risico's te beheersen.

Vernieuwend toezicht

Bij onze inzet, of dit nu op één van deze prioriteiten is of op een onderwerp waarop wij regulier inzetten, maken wij steeds meer gebruik van vernieuwend toezicht en heeft een integrale benadering de voorkeur. In hoofdstuk 5.3 gaan wij hier nader op in.

Risicogericht toezicht

Om de doelstellingen te realiseren die wij aan de diverse prioriteiten koppelden, zetten wij in op risicogericht toezicht, ook wel informatiegestuurd en datagedreven toezicht.

Via risicogericht toezicht maken wij inzichtelijk welke data nodig is voor ons toezicht en zijn wij in staat deze data op de juiste wijze te interpreteren en analyseren zodat wij gedurende de looptijd van dit kader kunnen werken aan verantwoording op resultaat van ons werk in de buitenwereld. Ook geeft deze werkwijze ons de mogelijkheid om schaarse capaciteit op basis van verwachtingsmanagement zo optimaal mogelijk in te zetten.

Onaangekondigde controles

Naast risicogericht toezicht gaan wij komende periode, in tegenstelling tot afgelopen periode waarin wij hoofdzakelijk aangekondigd controles hebben uitgevoerd, de frequentie van het onaangekondigd een controle uitvoeren verhogen. Dit om bedrijven in een werkelijke bedrijfssituatie te controleren.

In bijlage 3 gaan wij specifiek in op de risico- en probleemanalyse.

4.1 Prioriteiten in relatie tot thema's en hoofdprocessen

In onderstaande tabel beschrijven wij aan welke thema's de betreffende prioriteit bijdraagt. Ook geven wij weer vanuit welke hoofdprocessen wij aan de prioriteit werken.

Prioriteit	Thema's					Hoofdprocessen ¹³		
	Leefbaarheid			Financiële risico's	Bestuurlijke risico's	VV	T & H	Advies
	Gezondheid	Veiligheid	Duurzaamheid					
ZZS	+	+		+	+	+	+	+
Ondermijning		+		+	+		+	
Afvalstoffen	+			+		+	+	
Afvalwater	+					+	+	
Energiebesparingsplicht	+		+			+	+	
Asbest	+			+	+	+	+	
Luchtkwaliteit	+				+	+	+	+
Klachten	+	+			+		+	
Calamiteiten en incidenten	+	+		+	+		+	
(verontreinigde) bodemlocaties	+			+	+		+	+

4.2 Opbouw prioriteiten

In de volgende paragrafen komen onze tien prioriteiten aan bod. Wij beschrijven de prioriteiten volgens eenzelfde indeling:

- Inleiding
- Thema('s) waar deze prioriteit onder valt
- Regio en gebied
- Scope
- Doel
- Aanpak per hoofdproces
- Kritieke prestatie-indicatoren (KPI's)
- Binding met andere prioriteiten

¹³ VV – vergunningverlening, T&H – toezicht en handhaving, Advies – met name ruimtelijke ordening

4.2.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Prioriteit	
Zeer Zorgwekkende Stoffen	
Inleiding	
<p>ZZS vormen een aparte groep van gevaarlijke stoffen. Op grond van specifieke criteria is te bepalen of een gevaarlijke stof wordt beschouwd als zeer zorgwekkend.</p> <p>In artikel 57 van de REACH Verordening (EG) 1907/2006 zijn de criteria vastgelegd om een ZZS te identificeren. Als een stof één of meer van de volgende eigenschappen bezit voldoet die aan deze criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kankerverwekkend - Mutageen - Giftig voor de voorplanting - Persistent (zeer langzaam afgebroken), bioaccumulerend (ophoping) en giftig - Zeer persistent en zeer bioaccumulerend - Soortgelijke zorg (zoals hormoonverstorende stoffen) zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. <p>Bedrijven zijn verplicht hun lozingen en uitstoot van ZZS naar lucht en water te vermijden. Als dat niet haalbaar is, moeten de emissies zoveel mogelijk beperkt worden (minimalisatieverplichting).</p>	
Thema's	
Gezondheid Veiligheid Financiële risico's Bestuurlijke risico's	
Regio en gebied	
Deze prioriteit vraagt geen lokale focus en geldt voor ons gehele werkgebied. Wel zal de inzet meer gericht zijn op gemeenten met zwaardere bedrijvigheid zoals aanwezig op industrieterreinen.	
Scope	
ZZS komen vaker voor bij industriële bedrijven dan in het MKB. Er kan worden gedacht aan verfmakers, bedrijven die kunststofartikelen ontwikkelen, spuitrijen, grondbanken of -depots (PFAS), metaalbewerkers, afvalverwerkers, drukkerijen, kunststofverwerkers en farmaceuten. Deze bedrijven zijn vaker op een industrieterrein gelegen dan in de bebouwde omgeving.	
Doel	
<p>Via dit beleidskader U&H zetten wij ons in om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bedrijven waar ZZS een rol spelen volledig in kaart te brengen. - Emissies van ZZS naar lucht en water te verminderen. - Het aantal ZZS-gerelateerde overtredingen jaarlijks te verminderen. - Wanneer nodig de vergunning van een bedrijf aan te passen of maatwerk op te leggen. - Bij advisering op het ruimtelijk domein de invloed van ZZS mee te nemen. 	

Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u> Wij passen vergunningen van bedrijven aan of stellen maatwerkvoorschriften op, wanneer dat met betrekking tot lozingen of emissies naar de lucht van ZZS nodig is.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u> Wij houden toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van ZZS en treden handhavend op, wanneer bedrijven zich niet houden aan deze wet- en regelgeving.</p> <p><u>Advisering</u> Bij het adviseren op het ruimtelijk domein zijn wij ons bewust van de invloed van ZZS en houden daar waar nodig rekening mee.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - De branches, soort en type bedrijf waar wij verwachten ZZS aan te treffen hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart. - Aantal controles bij bedrijven waar ZZS een aspect van de controle zijn. - Aantal overtredingen met betrekking tot ZZS. - Aantal aangepaste vergunningen of aantal maatwerkbesluiten waar ZZS onderdeel van is.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteiten afvalstoffen afvalwater luchtkwaliteit klachten calamiteiten en incidenten.</p>

4.2.2 Ondernijning

Prioriteit
Ondernijning
Inleiding
<p>De aanpak van ondernijning staat hoog op de agenda, zowel landelijk als bij onze deelnemende gemeenten. In de afgelopen jaren zien wij dat bedrijven steeds vaker een dekmantel zijn voor criminele activiteiten. Daarnaast is van een groot aantal bedrijfspanden, stallen en loods en het feitelijke gebruik onbekend. Afvalstromen (asbest, grond, e-waste, gevaarlijk afval) vormen een risico op crimineel gedrag. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval zonder dat de verwerking is geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's op omdat de bedrijven het afval onjuist verwerken of dumpen. Het aanpakken van deze milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak.</p>
Thema's
<p>Veiligheid Financiële risico's Bestuurlijke risico's</p>

Regio en gebied
Deze prioriteit vraagt geen lokale focus. Wij constateren dat ondermijnende activiteiten binnen alle gemeenten in ons werkgebied (kunnen) voorkomen. Wel zal onze inzet meer gericht zijn op gemeenten met industriegebieden en bedrijventerreinen.
Scope
<p>Uit evaluaties en analyses blijkt dat ondermijnende activiteiten meer dan gemiddeld voorkomen bij opslaglocaties, waaronder bedrijven waar opslagboxen worden verhuurd, garagebedrijven en detailhandel. Ook doen deze activiteiten zich voor in de ketens zoals afval, asbest en bodem.</p> <p>Hoewel onze inzet om ondermijnende activiteiten te voorkomen zich in eerste instantie focust op industriegebieden en bedrijventerreinen, zien wij een trend dat ondermijning ook steeds vaker plaatsvindt in landelijk en stedelijk gebied. Afhankelijk van lokale ontwikkelingen en bestuurlijke wensen passen wij onze focus hierop aan.</p>
Doel
<p>Via dit beleidskader U&H zetten wij ons in om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondermijning zoveel als mogelijk te voorkomen door het opleggen van barrières. - In samenwerking met andere overheidspartners ondermijnende activiteiten aan het licht brengen en aan te pakken.
Aanpak per hoofdproces
<p><u>Toezicht & handhaving</u></p> <p>Wij leveren een proactieve bijdrage aan het signaleren van mogelijke ondermijning en aan gezamenlijke acties met andere overheidspartners in het kader van ondermijning. Zo nemen wij deel aan gezamenlijke inspecties met ketenpartners en delen onze informatie. Collega's zijn opgeleid om signalen van ondermijning te herkennen. Werken wij met een ketenaanpak op het gebied van afval, asbest en bodem.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal keren dat ondermijning effectief bestreden is, in samenwerking met overheidspartners of door ons individueel. - Aantal keren dat tijdens zogenoemde ondermijningsacties ook milieu gerelateerde zaken aan het daglicht komen. - Aantal keren dat wij strafrechtelijk optreden tegen ondermijnende criminaliteit.
Binding andere prioriteiten
Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteiten afvalstoffen asbest (verontreinigde) bodemlocaties

4.2.3 Afvalstoffen

Prioriteit	
Afvalstoffen	
Inleiding	
<p>Bedrijven zijn verplicht bedrijfsafval zoveel als mogelijk te voorkomen, gescheiden in te zamelen en af te geven aan een afvalinzamelingsbedrijf. Wij besteden hier, zowel vanuit vergunningverlening als vanuit toezicht en handhaving, aandacht aan. Afvalstoffen die vrijkomen via de lucht of het water, zogenaamde emissies, dienen ook zoveel mogelijk voorkomen te worden. In de omgevingsvergunning die op een bedrijf van toepassing is, worden regels opgenomen die het verplichten om doelmatig om te gaan met afvalstoffen.</p> <p>Ook brengen we, samen met de werkgroep GreenBiz circulair, in kaart welke afvalstromen geschikt zijn als grondstof op basis van het Europese project Upcycle Your Waste van GreenBiz IJmond. Dit sluit aan bij circulaire economie waar afval de nieuwe grondstof is.</p> <p>Bij afvalstoffen wordt, net als bij asbest en bodem, gewerkt volgens de ketenaanpak. Door afgestemd toezicht van één of meer toezichthouders en toezichthoudende organisaties krijgen wij zicht en grip op de gehele keten. Belangrijk uitgangspunt bij ketentoezicht is een analyse van de keten. Voor afvalstoffen maken wij hiervoor onder andere gebruik van het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA).</p>	
Thema's	
Gezondheid Financiële risico's	
Regio en gebied	
<p>Deze prioriteit vraagt geen gemeente specifieke focus. Afvalstoffen komen wij overal in ons werkgebied tegen.</p> <p>Waar het gaat om activiteiten binnen GreenBiz IJmond beperkt de scope zich tot de bedrijventerreinen die hierbij zijn aangesloten.</p>	
Scope	
Bij alle bedrijven in ons hele werkgebied is afval een aspect waar wij aandacht aan besteden.	
Doel	
<p>Onjuist omgaan met afvalstoffen, zowel bij de opslag, afgifte en verwerking daarvan, kan grote milieu- en gezondheidsrisico's opleveren. Het kan op die manier in de leefomgeving of de voedselketens terecht komen. Ook is het risico op ondermijnende activiteiten hoog, omdat het verdienmodel op het gebied van afval uitnodigt tot crimineel gedrag.</p> <p>Via dit beleidskader U&H streven wij ernaar om risico's als gevolg van onjuist omgaan met afvalstoffen zo laag mogelijk te houden.</p>	

Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u> We nemen voorschriften op in de vergunning om ervoor te zorgen dat bedrijven zo doelmatig mogelijk omgaan met afvalstoffen.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u> Wij houden toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van afvalstoffen en treden handhavend op wanneer bedrijven zich niet aan deze wet- en regelgeving houden. Dit doen wij door tijdens onze aangekondigde, maar ook onaangekondigde, controles te kijken welke afvalstromen er vrijkomen vanuit een bedrijf, hoe dit bedrijf haar afval in- en verzamelt en aan wie het afval wordt afgegeven. Ook werken wij op het gebied van afvalstoffen samen met alle (handhavende) partners uit de gehele keten. Centraal in deze keten staat het uitwisselen van informatie. Hiermee streven wij ernaar dat afvalstoffen de gehele keten conform geldende wet- en regelgeving doorlopen.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal controles bij bedrijven waar afvalstoffen een aspect van de controle zijn. - Aantal overtredingen met betrekking tot afvalstoffen. - Aantal (geactualiseerde) vergunningen waar voor afvalstoffen voorschriften in zijn opgenomen.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteit ondermijning.</p>

4.2.4 Afvalwater

Prioriteit
Afvalwater
Inleiding
<p>Het is belangrijk bij het lozen van gezuiverd afvalwater te kunnen voldoen aan de gewenste kwaliteit. Om dit te kunnen doen is het essentieel om goed zicht te hebben op de kwaliteit van het ingezamelde afvalwater.</p> <p>In de samenwerkingsovereenkomst Noorderkwartier staat 'grip op indirecte lozingen' dan ook als speerpunt; een traject waarin gemeenten, waterschap en omgevingsdiensten zich samen inzetten om beter zicht en grip te krijgen op indirecte lozingen van bedrijven op de riolering. In het bestuurlijk overleg hiervan is besproken om de samenwerking met de 3 OD's, de provincie en Rijkswaterstaat (RWS) te zoeken.</p>
Thema's
Gezondheid
Regio en gebied
Met betrekking tot afvalwater is er geen specifieke focus qua regio en gebied. Deze prioriteit komen wij overal binnen ons werkgebied tegen.

Scope
<p>Bij alle bedrijven in het hele werkgebied is de wijze waarop afvalwater geloosd wordt een aspect waar wij aandacht aan besteden. Zo kijken wij tijdens controles van bedrijven waar mogelijk vethoudend afvalwater wordt geloosd op het riool, te denken valt aan horeca, of dit water voorafgaand aan deze lozing door een vetafscheider wordt geleid die voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Ook afvalwater dat mogelijk andere vervuiling bevat, zoals olie of benzine vanuit een werkplaats of tankstation, dient eerst door een scheidende voorziening te worden geleid. Ook deze voorziening, in dit geval een olie- benzineafscheider, is onderdeel van onze controles. Ook water dat op andere wijze verontreinigd is, bijvoorbeeld met ZZS, dient met daarvoor geschikte maatregelen geloosd te worden op het riool. Ook daar zien wij op toe. De hoofdprocessen vergunningverlening en toezicht en handhaving zijn relevant bij deze prioriteit.</p>
Doel
<p>Via dit beleidskader U&H zetten wij ons in om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kennis en toezicht op het gebied van afvalwater te intensiveren.
Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u></p> <p>We nemen voorschriften in de vergunning op of stellen maatwerk op om zo doelmatig mogelijk om te gaan met afvalwater.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u></p> <p>Wij houden toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van afvalwater en treden, wanneer bedrijven zich niet houden aan deze wet- en regelgeving, handhavend op. Dit doen wij door bij controles te kijken op welke wijze afvalwater vanuit het bedrijf geloosd wordt, door welke voorzieningen dit eventueel wordt geleid en of deze voorziening voldoet aan de daaraan gestelde eisen.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - De bedrijven waar afvalwater een aspect is hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart. - Aantal vergunningen op het gebied van afvalwater dat is geactualiseerd. - Aantal maatwerkvoorschriften dat met betrekking tot afvalwater is opgesteld.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteit ZZS.</p>

4.2.5 Energiebesparingsplicht

Prioriteit	
Energiebesparingsplicht	
Inleiding	
<p>Nationale en internationale doelen dragen eraan bij dat steeds meer bedrijven energiebesparende maatregelen willen en moeten treffen. Daarmee verschuift energiebesparing ook meer van stimulering naar toezicht en handhaving. Sinds 2023 werken wij met een toezichtteam dat projectmatig de controles op de energiebesparingsplicht uitvoert.</p> <p>In 2022 hebben wij op basis van het provinciaal Energiebesparingsakkoord een inventarisatie afgerond van alle bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is. Op dit moment zijn van deze bedrijven de verbruiksgegevens bij ons bekend en weten wij welke energiebesparende maatregelen reeds genomen zijn.</p> <p>Sinds 2023 geldt dat kantoorgebouwen moeten voldoen aan de Label C verplichting. De controle hierop is een taak van de gemeente. Daarnaast gelden voor deze gebouwen ook de erkende maatregelen uit het Activiteitenbesluit 2012¹⁴. Er is een grote overlap tussen de kantoorgebouwen en de bedrijven in onze regio die onder de informatieplicht vallen, zodat gecombineerd toezicht een efficiencyvoordeel oplevert. Met onze deelnemende gemeenten maken wij afspraken over een (gezamenlijke) aanpak.</p>	
Thema's	
Gezondheid Duurzaamheid	
Regio en gebied	
Met betrekking tot energiebesparing is er geen specifieke focus qua regio en gebied. Deze prioriteit komen wij overal binnen ons werkgebied tegen.	
Scope	
<ul style="list-style-type: none"> - Bedrijven die de in wetgeving gestelde drempelwaarden, > 25.000 m³ gas en/of > 50.000 kWh elektriciteit, overschrijden. - Deze bedrijven zijn verplicht alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van < 5 jaar te treffen. - Bedrijven in de IJmond waarbij de ambitie om hun bedrijf te verduurzamen hoger ligt dan het treffen van de verplichte energiebesparende maatregelen worden betrokken bij GreenBiz IJmond. 	
Doel	
<p>Via dit beleidskader U&H streven wij ernaar dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle bedrijven binnen ons werkgebied de verplichte energiebesparende maatregelen hebben toegepast. - Waar mogelijk, ondernemers te motiveren maatregelen te nemen die niet wettelijke afdwingbaar zijn, maar de wel bijdragen aan de landelijke klimaatdoelstellingen. 	

¹⁴ Met de komst van de Ow is het Activiteitenbesluit ingetrokken. Deze maatregelen zijn nu terug te vinden in de Omgevingsregeling.

Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u></p> <p>We nemen voorschriften in de vergunning op om zo doelmatig mogelijk om te gaan met energie. Bedrijven besparen veel energie als wij ze verplichten de best beschikbare techniek in te zetten.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u></p> <p>Wij controleren of bedrijven maatregelen hebben toegepast die vermeld staan op de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML). Ook maken wij gebruik van dataloggers om bedrijven te adviseren over verdere verduurzamingsmogelijkheden.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Verbruiken van bedrijven binnen ons werkgebied zijn in beeld. - Zicht op welke energiebesparende maatregelen zijn afgedwongen. - Aantal bedrijven dat op ons initiatief een plan van aanpak heeft opgesteld omdat het de energiebesparende maatregelen nog niet kon treffen, omdat het geen natuurlijk moment is of omdat bijvoorbeeld geen installatiebedrijf beschikbaar is.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft geen directe binding met andere prioriteiten.</p>

4.2.6 Asbest

Prioriteit
<p>Asbest</p>
Inleiding
<p>Bij het onzorgvuldig saneren van asbest kunnen risico's optreden voor de gezondheid. Asbestsaneerders en personen in de omgeving kunnen bij slecht uitgevoerde asbestsaneringen asbestvezels inademen. Landelijk kader is het Asbestverwijderingsbesluit. Dit besluit heeft als doel de emissie van asbestvezels te beperken bij het afbreken van gebouwen of objecten of het verwijderen van asbest bevattende materialen uit gebouwen of objecten. Op basis hiervan beoordelen wij de sloopmeldingen/asbestverwijderingsplannen van onze deelnemers en zien wij toe op een juiste verwijdering. Dit is een basistaak van omgevingsdiensten.</p> <p>Net als bij afvalstoffen en bodem wordt er bij asbest gewerkt middels de ketenaanpak. Deze aanpak draagt er aan bij dat asbest de gehele keten conform geldende wet- en regelgeving doorlopen.</p>
Thema's
<p>Gezondheid Financiële risico's Bestuurlijke risico's</p>
Regio en gebied
<p>Asbest komt niet voor in een specifieke regio of in een specifiek gebied. Wij komen asbest in ons gehele werkgebied tegen; in landelijk, stedelijk en industrieel gebied.</p>

Scope
Het beoordelen van sloopplannen/asbestverwijderingsplannen en het toezicht op een juiste verwijdering van asbest vindt plaats voor ons gehele werkgebied. Onze werkzaamheden zijn er ook op gericht om illegale asbestsaneringen op te sporen en daar indien gewenst op te handhaven.
Doel
<p>Via dit beleidskader U&H streven wij ernaar dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedrijven binnen ons werkgebied asbest verwijderen volgens de wettelijke voorschriften, zodat gezondheidsrisico's in de omgeving worden voorkomen. - alle partijen binnen de keten actief informatie met elkaar delen.
Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u> We beoordelen de bij ons ingediende van sloopmeldingen/verwijderingsplannen.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u> Wij houden toezicht op een juiste verwijdering en juiste afgifte van asbesthoudend materiaal. Daarbij kijken wij ook naar de certificering van de daarbij betrokken partijen. We onderhouden daarbij intensief contact met alle ketenpartners.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal controles dat wordt uitgevoerd naar aanleiding van een melding. - Percentuele afname van illegale saneringen/dumpingen.
Binding andere prioriteiten
Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteit ondermijning.

4.2.7 Luchtkwaliteit

Prioriteit	
Luchtkwaliteit	
	Inleiding
<p>Toenemende bezorgdheid over gezondheid en leefbaarheid, in relatie tot de luchtkwaliteit met name in verstedelijkt gebied, vragen om een actieve overheid die maatregelen treft om de luchtkwaliteit te verbeteren. Hiernaast spelen er ontwikkelingen zoals de energietransitie en het woningtekort die allen een beslag zullen doen op de bestaande milieuruimte. Wij ondersteunen en adviseren onze gemeenten in het zoeken naar maatregelen om de luchtkwaliteit en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving en gezondheid te verbeteren.</p> <p>Zo is in de IJmondgemeenten het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit vastgesteld, waarin concrete maatregelen én impulsen zijn vastgelegd. Naast de uitvoering van het programma zijn voor deze prioriteit het wettelijk adviseurschap op vergunningen van Tata Steel en advisering op eigen vergunningverlening belangrijke thema's voor de komende jaren.</p>	
	Thema's
Gezondheid Bestuurlijke risico's	
	Regio en gebied
Deze prioriteit heeft betrekking op alle gemeenten in ons werkgebied.	
	Scope
<p>Alle bedrijven binnen ons gebied, waarbij de bedrijfsactiviteiten (kunnen) leiden tot effecten op de luchtkwaliteit.</p> <p>De hoofdprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies zijn relevant bij deze prioriteit.</p>	
	Doel
<p>Via dit beleidskader U&H dragen wij eraan bij dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emissies van bijvoorbeeld fijnstof en stikstof bij bedrijven zoveel als mogelijk worden beperkt. - Onze doelen sluiten aan op de doelstellingen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA) voor die gemeenten die dit akkoord hebben ondertekend. 	

Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u></p> <p>Bij alle aanvragen voor een omgevingsvergunning en bij het verlenen van een (ambtshalve) revisievergunning schrijven wij grenswaarden voor voor emissies naar de lucht, die zich zo dicht mogelijk aan de onderkant van de Best Beschikbare Technieken (BBT)-range bevinden met het oog op de bescherming van gezondheid en het milieu.</p> <p>Indien een bedrijf van mening is dat de onderkant van de BBT-range niet haalbaar is, moet dit door het bedrijf technisch en economisch worden onderbouwd.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u></p> <p>Tijdens controles houden wij er toezicht op dat bedrijven grenswaarden voor emissies naar de lucht niet overschrijden. Ook zien wij toe op het treffen van maatregelen om deze emissies te voorkomen, dan wel te beperken, en of deze maatregelen conform wet- en regelgeving zijn.</p> <p><u>Advisering</u></p> <p>Bij het adviseren op het ruimtelijk domein zijn wij ons bewust van het aspect luchtkwaliteit en houden daar waar nodig rekening mee.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal controles waar emissies naar de buitenlucht onderdeel van uitmaakt. - Aantal aangescherpte vergunningen met maatregelen vanuit het SLA. - Aantal controles waarbij is toegezien op naleving van maatregelen uit het SLA.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteit ZZS</p>

4.2.8 Klachten

Prioriteit
Klachten
Inleiding
<p>Wanneer inwoners situaties signaleren die een gevaar kunnen opleveren voor het milieu, of wanneer zij hinder ervaren van een bedrijf, kunnen zij dit melden bij ons. Wij nemen dan, indien de klacht gegrond is, direct maatregelen om de klacht te verhelpen. In sommige gevallen is hiervoor nader onderzoek nodig. In dat geval onderzoeken wij of de veroorzaker de milieuwetgeving overtreedt. Is dat het geval dan spreken wij de veroorzaker aan en ondernemen wij actie om de overtreding, en daarmee de klacht, te beëindigen.</p>
Thema's
<p>Gezondheid Veiligheid Bestuurlijke risico's</p>
Regio en gebied
<p>Deze prioriteit geldt voor ons gehele werkgebied.</p>

Scope
<p>Onze klachtafhandeling heeft betrekking op alle bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Wanneer wij klachten ontvangen die buiten deze scope vallen, geven wij de klacht door aan de juiste instantie en informeren wij de klager over de wijze waarop wij deze afhandelen.</p> <p>Er kunnen situaties zijn waarbij een bedrijf voldoet aan de regelgeving, maar er toch klachten ontstaan uit de omgeving. In dat geval is een klacht ongegrond en nemen wij deze gemotiveerd niet in behandeling.</p>
Doel
<p>Via dit beleidskader U&H zetten wij ons in om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klachten die bij ons worden ingediend zoveel als mogelijk, in samenspraak met de klager en veroorzaker, op te lossen. Door het afhandelen van klachten, dragen wij bij aan een prettige, schone en veilige leefomgeving.
Aanpak per hoofdproces
<p><u>Toezicht & handhaving</u></p> <p>Afhankelijk van de oorzaak van de klacht houden wij toezicht op het treffen van (verplichte) maatregelen die bijdragen aan het beëindigen van de situatie die een klacht veroorzaakt.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal keer dat wij handelen naar aanleiding van een klacht. - Aantal klachten dat succesvol is afgerond. - Aantal keer dat een klacht ongegrond blijkt.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit kan raakvlakken hebben met de prioriteit calamiteiten en incidenten, bijvoorbeeld doordat er naar aanleiding van calamiteiten en incidenten een piek ontstaat.</p>

4.2.9 Calamiteiten en incidenten

Prioriteit
<p>Calamiteiten en incidenten</p>
Inleiding
<p>Door middel van toezicht, handhaving en vergunningverlening dragen wij bij aan het voorkomen van een incident. Ook hebben wij daarmee, net als door onze ruimtelijke advisering, invloed op het beperken van de gevolgen van een incident.</p> <p>Het kan toch gebeuren dat een bedrijf wordt geconfronteerd met een storing of incident binnen de eigen bedrijfsvoering. Wanneer daarmee schade aan het milieu zou kunnen ontstaan spreken wij van een ongewoon voorval. Hierbij kan worden gedacht aan brand, asbest, lekkage of bodemverontreiniging. De Ow verplicht bedrijven waarvoor wij het bestuursorgaan zijn, in samenhang met het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), om een ongewoon voorval met ernstige gevolgen voor het milieu aan ons te melden.</p>

Binnen de taken die in omgevingsdienstverband worden uitgevoerd, wordt vanuit ons voorzien in een 24 uren bereikbaarheid.

Thema's

Gezondheid | Veiligheid | Financiële risico's | Bestuurlijke risico's

Regio en gebied

Met betrekking tot calamiteiten en incidenten is er geen specifieke focus qua regio en gebied. Calamiteiten en incidenten kunnen zich, hoe ongewenst zij ook zijn, overal voordoen.

Scope

De scope voor calamiteiten en incidenten betreft locaties en situaties waarvoor wij het bevoegd gezag zijn.
De hoofdprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies zijn relevant bij deze prioriteit.

Doel

Via dit beleidskader U&H zetten wij ons in om:

- Risico's voor de kwaliteit van de leefomgeving als gevolg van calamiteiten en incidenten zoveel als mogelijk te voorkomen dan wel te beperken.

Aanpak per hoofdproces

Vergunningverlening

In de vergunningen van bedrijven waar dat relevant is nemen wij voorschriften op met betrekking tot het beperken van risico's. Indien nodig wordt er een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) opgesteld. Dit is een hulpmiddel om de risico's, van bijvoorbeeld de opslag van zeer grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen, in kaart te brengen.

Toezicht & handhaving

Tijdens controles houden wij toezicht op voorschriften en artikelen die een relatie hebben met het aspect veiligheid.

Advisering

Bij onze ruimtelijke advisering toetsen wij aan het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) om te beoordelen of het initiatief mogelijk is qua risico-, invloeds- of aandachtsgebied.

KPI's

- Aantal keren dat een ongewoon voorval is gemeld.
- Aantal keren dat wij een bijdrage hebben geleverd aan de afhandeling van calamiteiten en incidenten.

Binding andere prioriteiten

Deze prioriteit kan een binding hebben met alle andere prioriteiten.

4.2.10 Verontreinigde bodemlocaties

Prioriteit	
Verontreinigde bodemlocaties	
	Inleiding
<p>Wij controleren bedrijven op bodembeschermende maatregelen, om bodemverontreiniging te voorkomen. Door verschillende is ook deze taak in dit beleidskader U&H een prioriteit.</p> <p>In het verleden is veel bodem(grondwater) verontreiniging veroorzaakt door bedrijven. Bijvoorbeeld door chemische wasserijen, verffabrieken of autosloperijen die zware metalen en chemische stoffen gebruikten. Ook landbouwbedrijven die met bestrijdingsmiddelen en meststoffen werkten droegen hieraan bij. In de afgelopen 30 jaar zijn veel verontreinigde – risico – locaties in ons werkgebied gesaneerd. In veel gevallen is gesaneerd en in sommige gevallen zijn saneringsmaatregelen getroffen. Dit kan door de toepassing van een leeflaag, waarbij de verontreiniging is afgedekt met een grondlaag. Hierdoor geldt een gebruiksbeperving van de bodem, wat invloed heeft op het gebruik van die locaties. Deze locaties noemen wij nazorglocaties, zoals stortplaatsen. Op deze locaties voeren wij als prioriteit doorlopend toezicht uit.</p> <p>Maatschappelijk is er veel aandacht voor de gezondheidsrisico's van ZZS. Waar het gaat om de bodem zijn lood en PFAS bekende voorbeelden. Wij sluiten niet uit dat richtlijnen voor ZZS in de bodem worden aangescherpt. Dit vergt ook voor ons werk wederom een aanpassing.</p> <p>Om te kunnen voldoen aan (inter)nationale klimaatdoelen, wordt steeds vaker de bodem gebruikt voor de toepassing van duurzame maatregelen. Denk daarbij aan de aanleg van bodemenergiesystemen. Hiermee ontstaat druk op de bodemkwaliteit. Daarom is toezicht hierop voor ons een prioriteit. Het gaat om een zorgvuldige registratie, vergunningverlening en toezicht tijdens de aanleg.</p> <p><i>Bevoegd gezag verschuift</i></p> <p>Met het in werking treden van de Ow is het bevoegd gezag verschoven van PNH naar onze gemeenten. Zij zijn daarmee bevoegd gezag geworden voor de gehele VTH-taak bodem. Die taak voeren wij uit namens gemeenten. PNH houdt onder de Ow bodemtaken ten aanzien van grondwaterkwaliteit, complexe bedrijven en locaties die onder het overgangsrecht vallen.</p>	
	Thema's
Gezondheid Financiële risico's Bestuurlijke risico's	
	Regio en gebied
Deze prioriteit geldt voor ons gehele werkgebied.	

Scope
<p>Onze toezicht en handhaving heeft betrekking op alle activiteiten die een effect kunnen hebben op de bodem. Wij hebben daarbij doorlopend aandacht voor activiteiten op de locatie, maar ook activiteiten rondom grondverzet.</p> <p>Door het prioriteren van het thema verontreinigde bodemlocaties zal onze inzet deze periode gericht zijn op nazorglocaties, de toepassing van ondergrondse energiesystemen en de ontwikkelingen rondom ZZS die de bodem aantasten. Adequate registratie van alle informatie in ons bodeminformatiesysteem staat hierin centraal.</p>
Doel
<p>Het voorkomen van nieuwe bodemverontreinigingen, bevorderen van herstel of beheersing van aanwezige bodemverontreinigingen.</p>
Aanpak per hoofdproces
<p><u>Vergunningverlening</u> In het kader van bodemactiviteiten behandelen wij vergunningen en meldingen.</p> <p><u>Toezicht & handhaving</u> We houden toezicht op saneringslocaties, nazorglocaties en grondverzet (grondstromen). Alle informatie verwerken wij in ons bodeminformatiesysteem. Waar het gaat om grondverzet werken wij samen met ketenpartners.</p> <p><u>Advisering</u> Onze advisering heeft betrekking op lopende bodemsanering en advies over bodembeleid.</p>
KPI's
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal gecontroleerde nazorglocaties. - Aantal controles op bodembeschermende maatregelen bij bedrijven.
Binding andere prioriteiten
<p>Deze prioriteit heeft raakvlakken met de prioriteiten ZZS asbest calamiteiten en incidenten afvalstoffen afvalwater</p>

4.3 Vernieuwend toezicht

Vernieuwingen binnen onze toezicht en handhaving is voor ons een belangrijk aspect. Afgelopen jaren stond digitalisering daarin centraal. Wij maakten het voor onze toezichthouders mogelijk om, onafhankelijk van plaats, tijd en apparaat, onafhankelijk toegang te krijgen tot onze milieu-informatie. Wij voerden het gebruik in van digitale checklisten, zodat controles efficiënt en zorgvuldig worden uitgevoerd. Ook maakten wij afgelopen jaren succesvol gebruik van een datalogger. Daarmee maken wij inzichtelijk op welke wijze een bedrijf energie 'lekt' en waar dus nog kansen liggen om te besparen. De datalogger helpt onze toezichthouders om niet alleen met ondernemers het gesprek aan te gaan over wettelijke verplichtingen, maar hen ook te informeren over en stimuleren om hun bedrijf verder te verduurzamen.

4.3.1 Nieuwe toepassingen

Ontwikkelingen staan niet stil. Zo kreeg ook de toepassing van drones bij onze bedrijfscontroles een vaste plek in onze uitvoering. Wij deden dit als een van de eerste omgevingsdiensten in Nederland. Omdat het hier gaat om een nieuw facet, die nieuwe expertise vraagt van onze toezichthouders, bieden wij onze medewerkers de gelegenheid om hiervoor een opleiding te volgen. Met het behalen van een vlieglicentie kunnen zij de drones inzetten tijdens controles. Wij zetten deze drones nu in via diverse missies ter ondersteuning van (milieu)controles waarbij zaken zichtbaar worden gemaakt die anders niet eenvoudig aangetoond kunnen worden. Hierbij valt te denken aan emissies vanuit een hooggelegen emissiepunt, zoals cacao-emissie uit een bovendaks gelegen emissiepunt, opslag van materialen en grond op achtererven, opslag van staalslakken en asbestverdachte werkzaamheden.

Wij maken ook gebruik van een FLIR-camera. Deze camera zetten wij in om onzichtbare gaslekkages bij bedrijven op te sporen. Denk daarbij aan een eventuele toegevoegde waarde voor het meten van benzine- of gasdampen bij tankstations. Ook wordt de camera ingezet bij op- en overslagbedrijven. Wij leiden *on-the-job* eigen collega's op om deze camera te kunnen gebruiken.

5 Wettelijk kader

Artikel 21 van de Grondwet beschrijft de zorgplicht voor de leefomgeving, die voor alle overheden in Nederland geldt:

'De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.'

Deze opgave resoneert in de Ow. Deze wet maakt duidelijk dat er een doel – een maatschappelijke opgave – is voor alle taken die uit de Ow voortkomen. Deze bedoeling wordt in artikel 1.3 van de Ow op deze manier beschreven:

'Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.'

In deze zorgplicht van de overheid, voor het milieu en de leefomgeving, hebben de (gezamenlijke) overheden een belangrijke taak te vervullen. Met behulp van onder andere dit beleidskader U&H en onze U&H strategie geven wij hier doelgericht invulling aan.

5.1 Omgevingswet

Het doel van de Ow is een gezonde en duurzame fysieke leefomgeving te creëren door minder en duidelijkere regels, een integrale benadering van de leefomgeving (samenhang tussen bouwen, wonen, natuur, water en milieu), snellere besluitvorming en meer ruimte voor participatie voor burgers en bedrijven. Waar het eerst was 'nee, mits...' is het uitgangspunt nu 'ja, tenzij...'. De Ow bundelt 26 wetten in één wet, stimuleert maatwerk en zet in op een betere balans tussen benutten en beschermen van de leefomgeving.

In deze wet, die de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) heeft vervangen, is ook de wettelijke basis van het VTH-stelsel van landelijk dekkende omgevingsdiensten verankerd. De Ow regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van handhaving te komen. Het BTP van de omgevingsdiensten is, met name via het Invoeringsbesluit Ow, wettelijk vastgelegd en gemeenten worden verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben. De grondslag voor uitvoering en handhaving is gelegen in hoofdstuk 18 van de Ow.

5.2 Kwaliteitscriteria

Het stelsel van VTH is een cruciale schakel in de bescherming van onze leefomgeving. Daarbij is het van groot belang dat er een geborgde kwaliteit van uitvoering en handhaving is. In het kader, dat met dit kader technisch gewijzigd wordt, staat beschreven dat wij jaarlijks een zelfevaluatie uitvoeren op de op dat moment vigerende versie van de criteria. Op het moment van schrijven van deze technische wijziging is dat de versie 'kwaliteitscriteria 3.0 – voor de uitvoering en handhaving

krachtens de Omgevingswet' die sinds 1 januari 2025 inwerking getreden zijn. Met het uitvoeren van de zelfevaluatie tonen wij aan dat wij voldoen aan de kwaliteitseisen die vastgesteld zijn in de Modelverordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht. De wettelijke grondslag voor deze verordening is gelegen in de artikelen 18.20 en 18.23 van de Ow. Indien blijkt dat er acties gewenst zijn, nemen wij deze op in de beleidscyclus.

De kwaliteitscriteria zijn er om een uniforme, professionele en betrouwbare uitvoering van VTH binnen de Ow te garanderen. Ook maken zij voor onze opdrachtgevers, voor inwoners, bedrijven en instellingen, maar ook voor overheden onderling inzichtelijk welke kwaliteit zij kunnen verwachten bij de invulling van onze VTH-taken. Bij het opstellen van de landelijke kwaliteitscriteria is een brede groep praktijkdeskundigen uit gemeenten, provincies en het rijk betrokken. Ook wij hebben hieraan bijgedragen.

5.3 Omgevingswet

van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'

Ten tijde van het schrijven van ons beleidskader stond de invoering van de Ow, en de daaronder vallende besluiten, gepland voor 1 januari 2024. Ten tijde van het schrijven van dit beleidskader U&H is de Ow ook daadwerkelijk ingevoerd per 1 januari 2024.

Met de Ow wordt nagestreefd een integraal afwegingskader voor de fysieke leefomgeving en gezondheid neer te zetten. Eenvoudige, duidelijke en inzichtelijke regels, procedures voor zowel inwoners als bedrijven.

Door deze grote wetwijziging, wat de invoering van de Ow zeker is, is de grondslag voor onze taakuitvoering vernieuwd. Dit brengt veel verandering met zich mee op het gebied van inhoud en proces. Deze nieuwe grondslag en veranderingen zijn in eerste instantie de aanleiding geweest voor deze, in paragraaf 1.1 van dit beleidskader U&H beschreven, technische wijziging.

Onder de Ow zijn er kerninstrumenten geïntroduceerd welke belangrijke schakels zijn in de beleidscyclus van het bestuursorgaan. Zo is er de verplichting voor het Rijk, de provincie en gemeenten om een omgevingsvisie op te stellen. Ook het programma en het omgevingsplan vormen onder de Ow belangrijke schakels in de genoemde beleidscyclus. Op de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan wordt in de volgende paragrafen ingegaan.

5.3.1 Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving van haar grondgebied. De wettelijke grondslag voor deze visie ligt in de Ow. De omgevingsvisie is de beleidsvisie voor de, in het geval van een gemeente, gemeentelijke leefomgeving. Bij het opstellen van deze visie wordt rekening gehouden met landelijke en provinciale plannen.

De thema's van dit beleidskader U&H bieden handvatten om vanuit de visies bij aan te sluiten. Ook kan er vanuit beleid voorbereidend op aangesloten worden.

In de omgevingsvisie legt de provincie haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

De omgevingsvisie is vormvrij en vindt zijn grondslag vinden in de artikelen 3.1 en 3.2 van de Ow.

5.3.2 Programma

In tegenstelling tot de omgevingsvisie is het programma geen integraal instrument. Het kan worden gezien als een concretere uitwerking van de omgevingsvisie. Het programma is hierdoor een uitwerking van het te voeren beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Naast twee verplichte programma's, bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde en die zijn voorgeschreven ter implementatie van EU-richtlijnen, kan ook op eigen initiatief en behoefte een programma worden opgesteld.

Het programma vindt zijn grondslag vinden in artikel 3.5, onder a, van de Ow.

5.3.3 Omgevingsplan

Onder de Ow moet iedere gemeente één omgevingsplan voor haar gehele grondgebied vaststellen. Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan. De brede reikwijdte van het omgevingsplan is het meest opvallende verschil met het voormalige bestemmingsplan. Zo kent het omgevingsplan niet de begrenzing van 'een goede ruimtelijke ordening' maar bevat het regels die over de gehele fysieke leefomgeving gaan. Gezondheid en milieu hebben, naast de ruimtelijke ordeningsaspecten, een belangrijke plek in dit plan.

Het Omgevingsplan biedt ook ruimte voor maatwerk. Dit kan effect hebben op ons toezicht en onze handhaving, onze vergunningverlening en ons advies. De prioriteiten die wij stellen in dit kader kunnen een aanzet zijn voor bestuurlijke afwegingen en keuzes. Hierbij valt te denken aan scherpere normen voor afvalwater of bodem.

De provinciale omgevingsverordening bevat alle provinciale regels en heeft de verordeningen, die vigerend waren voor 1 januari 2024 waaronder de milieuverordening, vervangen.

Het omgevingsplan vindt zijn grondslag vinden in artikel 2.4 onder de Ow.

6 Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk schetsen wij de relevante ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de komende jaren.

6.1 Positie in het stelsel

Het huidige VTH-stelsel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Rond 2013 werden daarom ook de eerste omgevingsdiensten gevormd. Vorming van omgevingsdiensten leidde tot bundeling van kennis en kunde en zorgde voor meer samenwerking in de regio. Het huidige VTH-stelsel kent een landelijke dekking van 28 omgevingsdiensten.

Het is van groot belang dat dit stelsel goed functioneert, onder meer omdat het een essentiële bouwsteen is voor de kwaliteit van de leefomgeving. Om dit te onderzoeken heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op 1 juli 2020 de Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving de vraag voorgelegd: welke mogelijkheden ziet de commissie om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken? Deze zogenaamde Commissie van Aartsen, kwam met tien aanbevelingen om het stelsel te verbeteren die zij publiceerde in het rapport 'Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'.

Aanbevelingen Commissie van Aartsen

1. De ondergrens voor de omvang van omgevingsdiensten verhogen.
2. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen¹⁵.
3. Meer capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
4. Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst.
5. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.
6. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.
7. Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.
8. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van benoemingsprocedure.
9. Inrichting van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.
10. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

6.2 Quick Scan aanbevelingen commissie Van Aartsen

Naar aanleiding van het rapport 'Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' van de Commissie Van Aartsen, vroegen wij een extern bureau, Arena Consulting, een Quick Scan uit te voeren naar onze positie in relatie tot de aanbevelingen van de commissie. Uit deze QuickScan kwam naar voren dat wij, waar het onze inzet op het gebied van VTH betreft,

¹⁵ Ten tijde van het opstellen van deze aanbevelingen bestond het begrip inrichting nog. Met het inwerking treden van de Ow is dit begrip, met uitzondering voor Seveso-inrichtingen, komen te vervallen en het begrip locatie geïntroduceerd.

voldoende - zelfstandig – robuust zijn ingericht. Zeker op kwaliteit: een sterke regionale positie, voldoende en uniform mandaat, aandacht voor de strafrechtelijke kant. Uit de QuickScan kwam naar voren dat wij aan veel van de maatregelen en adviezen, waaraan in dit stadium voldaan kan worden, voldoen.

De QuickScan en de aanbevelingen die daaruit voortkwamen liggen voor ons aan de basis voor onze inzet in het interbestuurlijke programma versterking VTH-stelsel (IBP).

6.3 Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP)¹⁶

Om opvolging te geven aan de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen, zegde de staatssecretaris toe een programmaplan op te stellen. In 2022 is daarom het IBP-milieu opgesteld. Dit programma is vormgegeven door een intensieve en positieve samenwerking met de partijen in het VTH-stelsel. Het gaat dan om: het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Omgevingsdienst NL en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV). Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) zijn actief betrokken geweest bij het opstellen van dit programma. Het programma heeft een looptijd van twee jaar (2022-2024) waarbij in 2023 de projecten worden vormgegeven.

Wij participeren in alle pijlers en geven op die manier actief opvolging aan de gestelde aanbevelingen. Ook sluit het IBP op veel vlakken aan bij onze ambities waardoor er zich kansen voordoen om het programma als vliegwiel te gebruiken om de eigen ambities (versneld) te realiseren.

Het IBP kent zes pijlers waarin alle aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen worden opgepakt. Aanbeveling vier is een uitzondering omdat deze al buiten het IBP in gang is gezet.

- Pijler 1: robuuste omgevingsdiensten en financiering
 - Aanbevelingen 1, 2, 5 en 10
- Pijler 2: bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
 - Aanbeveling 4
- Pijler 3: informatievoorziening VTH
 - Aanbeveling 6
- Pijler 4: kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
 - Aanbeveling 6
- Pijler 5: Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
 - Aanbeveling 7 en 8
- Pijler 6: Monitoring kwaliteit milieutoezicht
 - Aanbeveling 9

¹⁶ Op het moment van schrijven van het beleidskader was het IBP zeer actueel. Het programma is op 30 september 2024 afgerond. Om de samenwerking tussen alle bij het IBP betrokken partijen voort te zetten én om ervoor te zorgen dat de binnen het IBP ontwikkelde producten worden ingevoerd en worden geborgd, zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt. In deze technische wijziging laten wij de prioritaire inhoud van het beleidskader in takt en daarom ook de tekst met betrekking tot Commissie Van Aartsen en IBP. In de actualisatie van het beleidskader U&H, dat loopt tot en met 2027, wordt dit uitgebreid meegenomen in de evaluatie van dit beleidskader welke onderdeel uitmaakt van de input voor het dan nieuw op te stellen kader.

7 Samenwerking

In de uitvoering van onze taken werken wij onder andere samen met betrokken collega's van provincie en gemeenten, andere omgevingsdiensten en instanties als politie, RWS, brandweer, veiligheidsregio's en GGD's, waterschappen, douane, ILT, Nederlandse arbeidsinspectie (AI), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en het OM. Door de bundeling van kennis, taken en ervaring zorgen wij voor een kwalitatieve en betrouwbare dienstverlening. Ook ondernemers en inwoners profiteren hiervan doordat er een gelijk speelveld ontstaat. De kwaliteit van de leefomgeving verbetert, de administratieve lasten voor bedrijven en inwoners verminderen, procedures verkorten en voorschriften zijn op elkaar afgestemd.

7.1 Niveaus van samenwerking

Met verschillende partners werken wij thema- of procesgericht samen. Met sommige partners structureel, met andere partners op incidentele basis. Deze samenwerking kan worden onderverdeeld op drie niveaus:

- Strategisch niveau (lange termijn, abstract): afstemming over VTH-beleid en uitvoering, handhavingsprojecten of een regionaal samenwerkingsprogramma.
- Tactisch niveau (middellange termijn): doelgroep- en ketengericht, analyses, trend, inzet van handhavinginstrumenten, aanpak probleem, informatie en kennisdeling.
- Operationeel niveau (korte termijn): casusbesprekingen, lokaal karakter, acties, projecten, integrale aanpak.

7.2 Partners en onderwerpen

Partner	Samenwerking op
Gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> - Basistaken - Plustaken (Alcoholwet, BWT, Openbare Orde en Veiligheid (OOV)) - Gebiedsgericht integraal werken - Evenementen - Energietransitie/duurzaamheid en circulaire economie
PNH	<ul style="list-style-type: none"> - Inrichtinggebonden VTH-taken (vijf RIE¹⁷ bedrijven) - Interbestuurlijk toezicht (IBT) - Energietransitie/duurzaamheid en circulaire economie - Ondernijning
Omgevingsdiensten/ Omgevingsdienst NL	<ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijk opleiden en werven personeel - Samenwerkingsagenda vier omgevingsdiensten Noord-Holland - Collegiale toetsing - Kennisnet (implementatie nieuwe wet- en regelgeving, netwerk omgevingsdiensten) - Vakberaden VTH - Landelijke projecten (tankstations en bodemverontreiniging) - Asbest, afval- en bodemparagraaf (ketens), ZZS
Politie/OM	<ul style="list-style-type: none"> - Evenementen en OOV - Druggerelateerde zaken

¹⁷ Richtlijn Industriële Emissie

	<ul style="list-style-type: none"> - Dreigingsbeeld Milieu Criminaliteit - Ondernijning - Samenwerking RIEC - BOA-inzet en – afstemming reguliere TH-taken
RWS	<ul style="list-style-type: none"> - Vergunningverlening - Zeehaven - Lozingen en saneringen
Veiligheidsregio's Zaansreek-Waterland en Kennemerland	<ul style="list-style-type: none"> - Asbestsloop - Brandveiligheid - Externe veiligheid - Evenementen
GGD Kennemerland en Zaansreekwaterland	<ul style="list-style-type: none"> - Legionella - Gezondheid en Luchtkwaliteit - Schiphol (geluid) - Platform Milieu en Gezondheid
Waterschappen	<ul style="list-style-type: none"> - Glastuinbouw
Douane	<ul style="list-style-type: none"> - Ondernijning
ILT	<ul style="list-style-type: none"> - Sloopschepen - Routering gevaarlijke stoffen - Ketentoezicht
AI	<ul style="list-style-type: none"> - Asbest (arbeidsomstandigheden) - Legionella
NVWA	<ul style="list-style-type: none"> - Hygiëne (signaaltoezicht) - Dierenwelzijn (signaaltoezicht)

Bijlage 1: Beleidscyclus

In het Omgevingsbesluit, artikel 13.5 tot en met 13.11, zijn eisen gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van VTH, de zogenaamde procescriteria.

Relevante artikelen uit het Omgevingsbesluit:

- De uitvoeringsstrategie – artikel 13.5 en 13.6
- De handhavingsstrategie¹⁸ – artikel 13.5 en 13.6
- Het uitvoeringsprogramma – artikel 13.8
- De uitvoeringsorganisatie – artikel 13.9
- De borging van middelen – artikel 13.10
- De evaluatierapportage – artikel 13.11

De procescriteria vormen twee cycli, een beleidsvormende (strategische) cyclus en een uitvoerende (operationele) cyclus. Op het snijvlak van beide cycli ligt het uitvoeringsprogramma.

De beleidsvormende cyclus is, in het geval van veel omgevingsdiensten, het domein van de bevoegde gezagen en andere bestuurlijke partners op het gebied van de leefomgeving. In onze situatie, waarbij de partners de beleidsvoorbereiding bij ons hebben neergelegd, ligt deze cyclus ook grotendeels bij ons.

In dit deel van de cyclus worden de kaders geformuleerd voor het uitvoeringsprogramma.

De uitvoerende cyclus ligt deels bij omgevingsdiensten, deels bij bevoegde gezagen zelf en deels bij andere partners.

Het samenhangende geheel van beide cycli wordt ook wel Big-8 genoemd. Dit Big-8-model maakt vanuit een strategisch kader de vertaling naar operationeel beleid ten behoeve van kwaliteitsborging, samen met een sluitende planning- en controlecyclus.

De regionale vs. de door de vier Noord-Hollandse OD's uitgewerkte Big-8

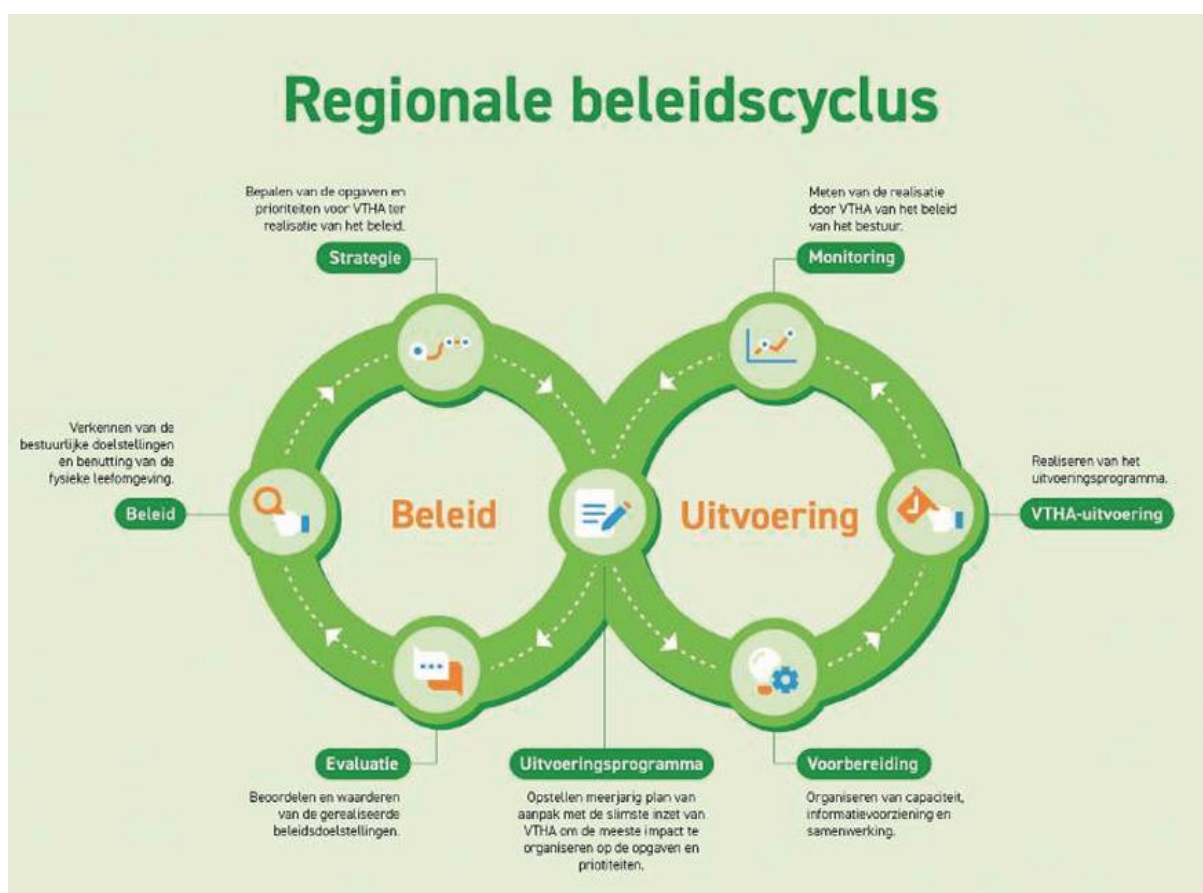
In 2023 hebben de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland, zoals vermeld in de paragrafen 1.1 en 2.5 van dit beleidskader U&H, een gezamenlijke U&H strategie opgesteld. Deze gezamenlijke strategie is bedoeld als uitgangspunt en bouwsteen voor de eigen regionale uitvoerings- en handhavingsstrategieën van elk van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten.

Deze gezamenlijke U&H strategie leverden wij, zoals te lezen in paragraaf 2.5, aan als input/inspiratiebron voor de Handreiking regionale beleidscyclus. De door de vier omgevingsdiensten vormgegeven Big-8 is in deze handreiking overgenomen.

¹⁸ Artikel 13.7 beschrijft de nadere inhoud van de handhavingsstrategie

De regionale Big-8¹⁹

De regionale beleidscyclus, ofwel de Big-8, staat hieronder weergegeven. Deze sluit qua terminologie aan op de Ow. In de linkerhelft van de Big-8 worden de gezamenlijke, regionale prioriteiten bepaald, alsmede de hoofdlijnen van de meerjarenprogrammering. Dit is het strategische deel van de cyclus. De uitvoering gebeurt in de rechterhelft van de cyclus door de omgevingsdienst, de uitvoeringscyclus. Door de cycli te volgen, ontstaat een doorlopende cyclus, een lemniscaat, die begint bij het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid. Door alle stappen te volgen wordt de Big-8 gesloten.

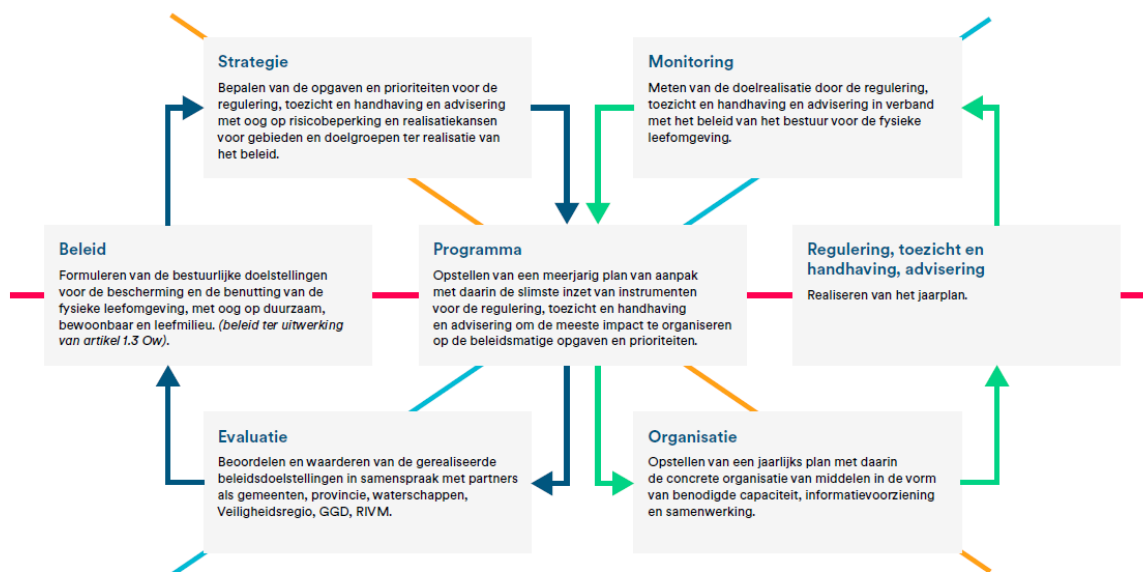
De door de 4 Noord-Hollandse uitgewerkte Big-8²⁰

Hoewel beleids- en strategievorming voor de uitvoeringspraktijk ongreepbaar en abstract kan lijken, opereren de twee niet alleen naast elkaar, maar hangen ze ook onlosmakelijk met elkaar samen. Goed begrip van hoe beleid en strategie met de uitvoeringspraktijk samenhangt stelt ons in staat om zowel het één als het ander te verbeteren.

Om te benadrukken dat beleid en uitvoering even belangrijk zijn kwamen wij tot een gekantelde Big-8. Deze gesloten beleidscyclus bestaat niet alleen uit zeven onderdelen, maar ook uit drie dwarsverbanden die zorgen voor de connectie tussen de twee cycli van beleid en uitvoering.

¹⁹ Bron: Handreiking regionale beleidscyclus (1.0) – *maatschappelijk effect met de regionale beleidscyclus*

²⁰ Bron: Gezamenlijke uitvoerings- en handhavingsstrategie van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten

De inhoudelijke lijn (rood) loopt tussen beleid en uitvoering (regulering, toezicht en handhaving en advisering) en maakt duidelijk dat er sprake moet zijn van inhoudelijke congruentie tussen beleid en uitvoering. Als die congruentie er is dan werkt de beleidscyclus effectief.

De strategische lijn (oranje) loopt tussen strategie en organisatie en maakt duidelijk dat beleidsrealisatie vereist dat wordt gewerkt op basis van de slimste inzet van middelen met de meeste impact op de opgaven en prioriteiten.

De informatie lijn (lichtblauw) loopt tussen monitoring en evaluatie en maakt duidelijk dat de data over de uitvoering, handhaving en advisering informatie oplevert voor de impact op de beleidsdoelen.

Per dwarsverband is het noodzakelijk dat de omgevingsdienst zorgt voor een adequate connectie. Dat kan de omgevingsdienst uiteraard niet alleen; dit vereist samenwerking met de bestuurlijke deelnemers en de regionale partners in de uitvoering, handhaving en advisering.

De stappen uit de Big-8

In het Omgevingsbesluit wordt in de artikelen 13.5 en 13.6 de uitvoerings- en handhavingsstrategie beschreven. In artikel 13.5, eerste lid, van het Omgevingsbesluit staat dat deze wordt vastgesteld in één of meer documenten. Met het technisch wijzigen van ons beleidskader en onze strategie doen wij dit in meer documenten en beslaat dit beleidskader U&H het eerste onderdeel van de beleidscyclus.

In het Omgevingsbesluit zijn eisen vastgesteld (procescriteria) waaraan elke professionele VTH-organisatie moet voldoen. Deze eisen hebben tot doel om de uitvoering van de VTH-taken op een adequate, herkenbare en structurele wijze te laten verlopen. De beleidscyclus bestaat uit een model met een logische aaneenschakeling van diverse bestuurlijke en uitvoerende werkprocessen.

Dit beleidskader U&H gaat over de eerste stap van de beleidscyclus. De andere onderdelen van de beleidscyclus worden hieronder wel beschreven maar niet tot in detail uitgewerkt.

De regionale beleidscyclus doorloopt de volgende stappen:

1. Beleid
Artikel 13.5 en artikel 13.6 Omgevingsbesluit
2. Strategie
Artikel 13.5, artikel 13.6 en artikel 13.7 Omgevingsbesluit
3. Uitvoeringsprogramma (*in de Big-8 van de 4 NH OD's: programma*)
Artikel 13.8 Omgevingsbesluit
4. Voorbereiding (*in de Big-8 van de 4 NH OD's: organisatie*)
13.10 Omgevingsbesluit
5. VTHA²¹-uitvoering (*in de Big-8 van de 4 NH OD's: regulering, toezicht en handhaving, advisering*)
Artikel 13.9 Omgevingsbesluit
6. Monitoring
7. Evaluatie
Artikel 13.11 Omgevingsbesluit

Analyse

Om tot een strategisch beleidskader te komen maken wij een analyse op gebied, risico's en problemen. Dit is een onderdeel van de zevende stap uit de beleidscyclus: "evaluatie". In deze gebied-, risico- en probleemanalyse beoordelen wij het effect van niet-naleving en de kans dat niet-naleving zich voordoet. De resultaten van stap zeven: "evaluatie" worden in deze analyse meegenomen. Deze analyse geeft inzicht in de grootste risico's voor de leefomgeving.

Beleid

Het beleidskader U&H is de eerste stap van de beleidscyclus en bestaat uit de volgende onderdelen:

- De prioriteiten die met behulp van de analyses zijn gekozen, aanvullend met eigen prioriteiten van de deelnemers.
- Meetbare beleidsdoelstelling.

Strategie

De U&H strategie is de tweede stap van de beleidscyclus. Deze strategie bestaat uit een strategie voor vergunningen, toezicht en handhaving. De U&H strategie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningenstrategie.
- Toezicht- en preventiestrategie.
- Handhaving- en gedoogstrategie.

Hierin staat beschreven hoe de uitvoering van de VTH-taken plaatsvindt.

²¹ Vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies waarbij advies is toegevoegd in het kader van de ontwikkeling van taken van de omgevingsdiensten.

Uitvoeringsprogramma

Ons uitvoeringsprogramma vormt het hart, stap drie, van de beleidscyclus. Wij stellen jaarlijks een uitvoeringsprogramma op, dat bestuurlijk wordt vastgesteld door onze deelnemers.

Ons uitvoeringsprogramma bevat:

- Activiteiten die worden uitgevoerd voor vergunningen, toezicht en handhaving.
- Een beschrijving van de wijze waarop dit bijdraagt aan de doelstellingen van het beleidskader U&H.
- Concrete operationele afspraken met andere (keten)partners.
- Overige uitvoeringstaken bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energie.

Vorbereiding

Stap vier van de beleidscyclus: het "voorbereiden" betekent dat de organisatorische randvoorwaarden aanwezig zijn om taken uit te kunnen voeren. De organisatie werkt op basis van vooraf vastgestelde procedures, processen, protocollen en strategieën. Het personeelsbeleid is, evenals het financieel beleid, gericht op het voldoen aan de kwaliteitsverordeningen (op basis van de op dit moment geldende kwaliteitscriteria 3.0) van de partners. Denk hierbij aan kennis en opleidingseisen die aan medewerkers worden gesteld. Voor het financieel beleid gaat het hier om de kadernota, begroting en jaarrekening.

VTHA-Uitvoering

Stap vijf van de beleidscyclus betreft de daadwerkelijke uitvoering, dus het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhavend optreden. Wij hanteren hierbij onder andere de volgende uitgangspunten:

- Vergunningverlening is gescheiden van toezicht en handhaving (artikel 13.9, tweede lid, onder b, van het Omgevingsbesluit).
- Personeel rouleert regelmatig zodat een bedrijf door verschillende toezichthouders wordt gecontroleerd (artikel 13.9, tweede lid, onder c, van het Omgevingsbesluit).

Monitoring

Voor het monitoren van processen, resultaten en effecten, stap zes uit de beleidscyclus, hebben wij een systematiek. De resultaten en de voortgang van de uitvoering zijn hierdoor inzichtelijk. De bestuursrapportages²² en het jaarverslag geven inzicht in de monitoringsresultaten. Deze resultaten vormen de input voor de evaluatie (stap 7). Voor het monitoren van het effect van vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken gebruiken wij indicatoren.

Evaluatie

De monitoringsresultaten zijn belangrijke bouwstenen voor stap zeven van de beleidscyclus: "evaluatie". Onderdelen van de evaluatie voor de uitvoeringstaken zijn:

- Een tussentijdse verantwoordingsrapportages (bestuursrapportage).
- Een jaarlijkse verantwoordingsrapportage (jaarverslag).

²² Tot en met 2026 hebben wij twee bestuursrapportages per jaar. Vanaf 2027 wordt dit één bestuursrapportage halverwege het jaar.

- Een jaarlijkse evaluatie of bijstelling van de beleidsdoelstellingen indien dit noodzakelijk is (in het jaarverslag/uitvoeringsprogramma).
- Een vierjaarlijkse²³, dan wel periodieke, beleidsevaluatie die in gaat op de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid.
- vierjaarlijks, dan wel periodiek, de risico's in kaart brengen met een risicoanalyse.
- vierjaarlijks, dan wel periodiek, bijstellen of herzien van het beleidskader, doelen en prioriteiten.

Op de volgende pagina's leest u schematisch een nadere uitwerking op de beleidscyclus, ter verduidelijking op bovenstaande. Het schema geeft per onderdeel aan hoe rollen en verantwoordelijkheden verdeeld zijn en welke taken en producten aan de orde zijn. Tevens blijkt uit dit schema hoe de verschillende onderdelen gekoppeld zijn aan de wettelijke eisen uit het Omgevingsbesluit.

²³ Artikel 13.11, tweede lid, van het Omgevingsbesluit spreekt van zo nodig. Wij voeren deze evaluatie ten minste vierjaarlijks uit.

Rollen in de beleidscyclus

Onderdeel	Wie aan zet	Taak/producten	Toelichting	Omgevingsbesluit
Beleid	Deelnemer / ODIJmond (advies/kennisrol)	Opstellen en vaststellen van VTH-beleid inclusief: <ul style="list-style-type: none"> - prioritering per beleidsveld op basis van de risico- en probleemanalyse - het bepalen van meetbare beleidsdoelen per beleidsveld - inzicht geven in samenwerkingsverbanden 	ODIJmond adviseert ten aanzien van prioriteiten en SMART-doelstellingen die de deelnemer in het beleid op kan nemen. Realiseren van samenwerkingsverbanden/overeenkomsten, gericht op de uitvoering van bijvoorbeeld toezichttaken. Realiseren van gestelde beleidsdoelen en beleidscyclusonderdelen zoals de taak en een integrale risicoanalyse. Advisering over projectmatige aanpak van specifieke doelgroepen of thema's (lokaal, landelijk).	Artikel 13.5 en artikel 13.6
	Deelnemer	Budget voor capaciteit	Budget, passend bij de gestelde doelen en prioriteiten, wordt beschikbaar gesteld.	Artikel 13.10
Strategie	Deelnemer / ODIJmond (advies/kennisrol)	U&H strategie bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - vergunningen-strategie - preventie-strategie - toezichtstrategie - handhaving-strategie (LHSO) - sanctiestrategie - gedoogstrategie 	Beschrijven van vergunningen-, preventie-, toezicht- en handhavinginstrumenten, toepassing van deze instrumenten op doelgroepen, de processen, de beoogde kwaliteit en de werking hiervan in de toezichtmatrix.	Artikel 13.5 en artikel 13.6
	ODIJmond (advies/kennisrol)	Toezichtmatrix / doelgroepanalyse	Welk instrument / interventie wordt op welke doelgroep ingezet, een gedifferentieerde aanpak. Jaarlijkse bijstelling wanneer nodig als onderdeel van het uitvoeringsprogramma.	Artikel 13.6
Uitvoeringsprogramma	ODIJmond (steller) / deelnemer (besluit)	- Uitvoeringsprogramma (ODIJmond)	Jaarprogramma's (VTH), toewijzen beschikbare capaciteit om de vastgestelde doelen en prioriteiten te behalen.	Artikel 13.8

		- Het inzetten van capaciteit		
	Deelnemer	Uitvoeringsprogramma (indien integraal) koppelen met uitvoeringsprogramma ODIJmond	Verwijzen naar uitvoeringsprogramma ODIJmond	
	ODIJmond	Organisatorische condities	Scheiding vergunningverlening en handhaving, rouleren personeel, 24-uurs bereikbaarheid	Artikel 13.9
	ODIJmond	Kwaliteitsborging	Kwaliteitsbeleid en doelstellingen, wijze van borgen	
Vorbereiding	ODIJmond	<ul style="list-style-type: none"> - Protocollen en werkinstructies - Planning voor uitvoering 	Systeem voor planning op orde. Ook protocollen voor communicatie, informatiebeheer en -uitwisseling en werkprocessen. Dit zijn interne bedrijfsvoering-processen.	Artikel 13.10
	ODIJmond	Interne en externe afstemming		
VTHA-uitvoering	ODIJmond	Het inzetten van de capaciteit zoals is overeengekomen in het uitvoeringsprogramma	Intern bedrijfsvoeringproces	Artikel 13.9
	ODIJmond	Uitvoering ondersteunende voorzieningen	Intern bedrijfsvoering-processen	
Monitoring	ODIJmond	<ul style="list-style-type: none"> - Data verzamelen uit registratiesysteem - Monitoring van de kwaliteit van de resultaten (resultaten en mogelijke effecten hiervan) - Weergave in jaarverslag 	Zorgen dat de juiste data wordt geregistreerd, beheerd en geanalyseerd ten behoeve van de jaarrapportages en de periodieke beleidsevaluatie.	

Evaluatie	ODIJmond	Tertaalrapportage / jaarverslag	Toetsing van behalen eerder vastgestelde operationele doelen, vastleggen van behaalde (tussentijdse) resultaten. Ter kennisgeving GS/B&W.	Artikel 13.11
	Deelnemer	Beleidsvaluatie	Zijn gestelde doelen behaald, worden de adequate instrumenten daartoe ingezet, etc, etc..	Artikel 13.11
	ODIJmond	Risico- en probleemanalyse (jaarlijks of i.i.g. elke 4 jaar)	Een integrale risicoanalyse uitvoeren in samenwerking en afstemming met andere regionale ketenpartners en deelnemers. Vaststelling GS/B&W als beleidsbepalende partij.	Artikel 13.5

Bijlage 2: Evaluatie Beleidskader VTH milieu 2019-2022

Hoofddoel ODIJmond

Geformuleerd doel:

Met de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het werkgebied draagt ODIJmond bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Realisatie:

Over het algemeen kan gesteld worden dat zowel overheidspartijen, ondernemers en inwoners graag met ODIJmond samenwerken, dan wel de uitvoering van taken en afhandeling van vragen en verzoeken door ODIJmond als proactief, begrijpelijk en deskundig worden getypeerd. Naast investeren in opleidingen en vaardigheden om de vereiste kennis en kunde van medewerkers op adequaat niveau te houden, zijn houding en gedrag belangrijke factoren waar aandacht aan wordt gegeven bij ODIJmond. De juiste houding en gedrag maken constructieve samenwerking mogelijk en maken de acceptatie en het begrip bij ondernemers en inwoners groter voor de belangen die ODIJmond beschermt bij haar taakuitvoering. Dat vertaalt zich binnen het VTH-spoor in een relatief laag aantal handhavingsbeschikkingen en bezwaar- en beroepzaken. Buiten het VTH-spoor zien wij dit terug in onder meer succesvolle samenwerkingen als IJmond Bereikbaar en GreenBiz, in stimuleringsacties en in drukbezochte (online) voorlichtingsavonden over duurzame energie.

Vergunningverlening

Geformuleerd doel:

ODIJmond levert vergunningen en maatwerk van hoog (adequaat) niveau, op basis van een zorgvuldige en transparante afweging van belangen met als resultaat beperking- en waar mogelijk terugdringing- van de milieudruk op de omgeving.

Realisatie:

Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures is in de periode 2019 tot heden beperkt geweest. Een reden hiervoor is waarschijnlijk dat een concept van het besluit met de aanvrager wordt besproken en aan de aanvrager wordt toegelicht. In de gevallen waarin het toch tot een bezwaar of beroep komt, houdt het merendeel van de vergunningen en maatwerkvoorschriften (>90%) stand.

Het is in de periode 2019 tot heden nog niet volledig gelukt alle besluiten in het kader van een vergunningprocedure binnen de wettelijk gestelde termijn te nemen. Dit heeft vaak te maken met verschil van inzicht met de aanvrager over de typering van activiteiten, soms met het

onvoldoende betrokken worden aan de voorkant van de procedure (in het geval van een aanvraag zonder vooroverleg) en regelmatig omdat aanvragen rijkelijk laat worden doorgezonden vanuit het loket waar de aanvraag initieel is ingediend. Aangezien voor nagenoeg alle procedures die wij voeren geen *lex silencio positivo* geldt, leidt het uit de termijn lopen van een aanvraag niet tot een van rechtswege verleende vergunning. De inzet blijft erop gericht in de voorfase van een vergunningprocedure afstemming te zoeken en zo de procedure soepel te kunnen doorlopen. Indien zicht op legalisatie bestaat, wordt gekeken of voor de periode tot aan het verlenen van de vergunning een gedoogbeschikking tot de mogelijkheden behoort. Op die wijze kunnen de aangevraagde activiteiten gereguleerd plaatsvinden.

Vrijwel de meeste vergunningen voor de inrichtingen²⁴ waarop wij toezien zijn actueel. Het aantal vergunningen dat ouder is dan tien jaar is inzichtelijk. Van deze vergunningen heeft actualisatie geen spoed in verband met de milieurelevantie van de activiteit(en) of de ontwikkeling(en) binnen het betreffende bedrijf. Deze vergunningen worden geactualiseerd op het moment dat de noodzaak zich daartoe aandient, of ruimte bestaat binnen het werkpakket. Dit is overeenkomstig de vergunningsstrategie.

Met het digitaal inzichtelijk maken van de milieubelasting van (vergunde) activiteiten in een gebied, afgezet tegen andere omgevingsfactoren, is de afgelopen jaren reeds voorgesorteerd op de komst van de Ow. Deze informatie biedt de basis voor de, door de gemeenten, op te stellen omgevingsvisies en omgevingsplannen en een integrale benadering van de leefomgeving.

Toezicht en handhaving

Geformuleerd doel:

ODIJmond bereikt door toezicht en handhaving bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van de regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken.

Realisatie:

ODIJmond heeft de mogelijkheden onderzocht om direct na de eerste toezichtscontrole, op het moment dat daarbij geen overtredingen worden geconstateerd, het toezichtsrapport digitaal ter beschikking te stellen aan de gecontroleerde ondernemer. Dit zodat voor de ondernemer direct inzichtelijk is dat aan de regelgeving wordt voldaan. Dit maakt op termijn het uitdoen van een papieren brief overbodig. De evaluatie heeft naar voren gebracht dat het wenselijk is om de keuze hierop bij degene die gecontroleerd wordt te laten. Daarmee wordt voldaan aan de wens van het klanttevredenheidsonderzoek van voorgaande jaren. Ondernemers hebben nu de keuze om een brief te ontvangen of het digitale toezichtsrapport.

Als de keuze is gemaakt voor een brief of er is sprake van een overtreding (er wordt dan altijd een brief verstuurd) wordt nog niet in alle gevallen die brief binnen twee weken na de controle verzonden. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat vaak nog documentatie moet worden

²⁴ Deze evaluatie is uitgevoerd voor het inwerking treden van de Ow en daardoor hier nog begrip inrichting vermeld.

nagezonden, of ruimte wordt gegeven de overtreding op te lossen alvorens een brief uitgaat (de betreffende overtreding wordt dan wel in de brief opgenomen met daarbij vermeld dat deze ongedaan is gemaakt).

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de inrichting van een branchegerichte bibliotheek binnen Digitale Checklisten. De doelgroepen waarop wij toezien zijn onderverdeeld in branches, waarna per doelgroep een digitale checklist is opgesteld. Op basis van het gebruik van deze checklisten wordt een zich steeds verder verdiepend inzicht verkregen in hoe het naleefgedrag zich ontwikkelt. Het project dataloggers is een voorbeeld van de toepassing van deze methodiek. Ook in de ketenaanpak asbest, bodem en afval wordt op deze wijze gewerkt.

Inmiddels wordt een groot deel van onze toezichtstaak programmatisch en risicogestuurd ingericht. Dit betekent dat we, voorafgaand aan de uitvoering, eerst een grondige analyse maken van een branche of problematiek. In die analyse kijken wij waar de kans op niet-naleving het grootst is en welke oorzaken aan niet-naleving ten grondslag liggen. Op basis van die analyse bepalen wij waar het toezicht zich op toespitst en van welk instrumentarium gebruik wordt gemaakt. Wij verantwoorden hierop in onze rapportagecyclus (uitvoeringsprogramma-bestuursrapportages-jaarverslag). Onze aanpak is erop gericht toe te werken naar een heldere en eenduidige structuur.

Het percentage inrichtingen dat haar overtredingen met de eerste hercontrole beëindigde bedroeg in 2021 80% over het gehele werkgebied. Na de tweede hercontrole is ruim 91% van alle geconstateerde overtredingen opgelost. Bij minder dan 9% van de gevallen is een vooraankondiging last onder dwangsom of bestuursdwang noodzakelijk.

Het aantal handhavingsbeschikkingen (last onder dwangsom of bestuursdwang) dat jaarlijks door ODIJmond wordt opgelegd is minimaal. Het merendeel van de geconstateerde overtredingen wordt opgelost voor de eerste hercontrole en een deel vervolgens voor de tweede hercontrole.

In een aantal gevallen, van het toch al lage aantal handhavingsbeschikkingen dat wij opleggen, wordt bezwaar en soms ook beroep ingesteld. Van de uiteindelijk 45 handhavingsbeschikkingen die in 2021 zijn opgelegd is tegen ongeveer 15% bezwaar of beroep ingesteld. 80% hiervan houdt stand in een dergelijke procedure. Dit lijkt weinig maar betrof in de praktijk een zaak die daarmee op het al geringe aantal zaken het percentage drukt.

Samenwerking en data

Geformuleerd doel:

ODIJmond is een toonaangevende dienst op het gebied van informatie-uitwisseling, samenwerking met de handhavingspartners en afgestemd handelen op zowel strategisch, tactisch en operationeel niveau. Daarmee draagt ODIJmond bij aan *level playing field* op regionaal en landelijk niveau, ontwikkelt zij een volledig beeld van de problematiek die speelt en realiseert zij een efficiënte inzet van toezichthouders en handhavers.

Realisatie:

ODIJmond verzamelt voor haar deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland zowel op landelijk, als op regionaal, niveau informatie om door te vertalen naar onze handhavingspartners. Hiermee zijn wij een belangrijk informatieverzamelpunt en een belangrijke bron van informatie.

ODIJmond is tot en met februari 2021 voorzitter geweest van het Vakberaad Handhaving onder Omgevingsdienst NL. Dit voorzitterschap is overgedragen aan de DCMR (Milieudienst Rijnmond). ODIJmond neemt nog steeds deel aan dit vakberaad waar alle 29²⁵ omgevingsdiensten in vertegenwoordigd zijn. Hierin wisselen informatiemakelaars van omgevingsdiensten, provincie, andere inspectiediensten en politie en justitie informatie uit. Ook zijn wij voorzitter van het casusoverleg Noord-Holland en Utrecht op de keten asbest.

Onze collega's nemen deel aan de initiatiefgroep met andere omgevingsdiensten voor de ontwikkeling van VTH onder de Ow. Wij zijn de landelijk trekker voor verschillende branche-aanpakken zoals ZZS, tankstations en metaalrecycling. De uitvoering en afwegingen vinden daarbij steeds op regionaal en lokaal niveau plaats. Deze trekkersrol zien wij ook terug in de opdracht verstrekt door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om de BES-eilanden (Bonaire, Saba en Sint Eustatius) te ondersteunen met onze expertise op onder andere de branche-aanpak en daarbij behorende onderwerpen. Vanuit deze landelijke overleggen zorgt ODIJmond er onder andere voor dat projecten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Aandachtspunt blijft een goede informatie-uitwisseling tussen verschillende omgevingsdiensten en ketenpartners onderling. De actualiteit van data is daarbij het voornaamste item. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is hierin verankert door het hebben van een Functionaris Gegevens Bescherming.

Ontwikkelingen

Het omgevingsrecht blijft de komende jaren in beweging. Onder invloed van een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste daarvan voor ODIJmond en haar gemeenten en provincie zijn:

- Komst van de Ow en de ontwikkeling van omgevingsvisies en – plannen.
- Energietransitie en circulaire economie.
- Asbestdakenverbod.
- Toenemende (regionale) samenwerking met handhavingspartners en brede aanpak omgevingsproblematiek.
- Dataverzameling en – deling.

Ook de uitvoering van VTH wordt geraakt door deze ontwikkelingen. Tegelijkertijd kan via de uitvoering van deze taken bijgedragen worden aan realisatie van de doelstellingen van gemeenten en provincie op deze vlakken. Dat vraagt om keuzes in de ontwikkelrichting van VTH bij ODIJmond.

²⁵ Ten tijde van uitvoeren van deze evaluatie waren dit er 29. Op het moment van deze technische wijziging zijn dit er, door samengaan van diensten, 28.

In het VTH beleidskader 2019-2022 zijn daarom de volgende ontwikkelingen opgenomen:

- Gebiedsgerichte aanpak
- Grip op activiteiten
- Ketens
- Verbrede aanpak omgevingsproblematiek
- Asbestdaken
- Energietransitie en circulaire economie
- Ow en VTH
- Ow en data
- Landelijke prioriteiten/thema's/NIA
- Handhavingsbeleid
- Rol medewerker omgevingsrecht

Evaluatie:

De gebiedsgerichte aanpak is waardevol gebleken en heeft zeker een meerwaarde. Het hebben van oren en ogen in de regio heeft een grote meerwaarde. Wel ligt de focus daarbij vaak op regio IJmond.

Afgelopen periode lag de focus nog meer naar binnen dan dat deze naar buiten gericht was. Er is in deze periode een aanzet gemaakt om met het gebiedsgericht werken het gehele werkgebied concreet in beeld te krijgen en de juiste mensen in te zetten op een specifiek probleem.

Eerder hebben er pilots gedraaid om te kijken of en hoe zelftoezicht door bedrijven te realiseren is. Gebleken is dat deze term inmiddels verouderd is. Andere partners, zoals de brandweer, voeren dit toezicht nu uit onder de noemer van 'vernieuwend toezicht'. Ook is er vanuit digitale checklisten veel mogelijk om dit type toezicht te ondersteunen.

De media wordt nu ook nog niet altijd optimaal betrokken bij dit type toezicht.

Het bedrijfsbestand van ODIJmond is, met een kleine afwijking door bijvoorbeeld recent verhuizen of stoppen van een bedrijf, actueel.

Er wordt vaak gesproken over het integraal uitvoeren van inspecties. Deze inspecties zijn op twee manieren uit te leggen: inspectie waarbij meerdere controlerende overheidsinstanties aanwezig zijn of een inspectie op meerdere aspecten, waarbij het dan in het geval van ODIJ gaat om milieu/brand/bouwen, uitgevoerd door één inspecteur. Omdat er, door alle ontwikkelingen op dit moment, in dit laatste geval steeds meer van deze inspecteur verwacht wordt is het naar de toekomst toe belangrijk om te kijken naar de verhouding tussen integrale inspecteur en specialist.

ODIJmond is al enkele jaren bezig met het houden voor toezicht op de ketens (asbest, afval en grond). Hierbij is veel aandacht voor de start van de keten. Het doorlopen van de gehele keten is een punt van aandacht.

Ondermijning speelt steeds meer een rol in omgevingsproblematiek. ODIJmond speelt hier, ook doordat zij zelf BOA's in dienst heeft, een belangrijke rol in. Ook heeft zij in alle gemeenten een belangrijke oor-, oog- en neusfunctie. Dit signaaltoezicht is geen specialisme van ODIJmond.

In de periode dat het kader vigerend was zijn er veel asbestdaken in kaart gebracht. Sinds het begin van het project heeft ODIJmond bijna 39.000 m² in kaart gebracht.

In de periode 2019-2022 is er veel aandacht voor energie(transitie) geweest. Ook het inzetten van een datalogger, en het daarvoor opleiden van medewerkers, heeft in deze periode veel plaatsgevonden.

Onderwerpen als energietransitie, klimaatakkoord, energiebesparingsakkoord, circulaire economie, gezondheid en luchtkwaliteit zijn een belangrijk onderdeel in de programmering en uitvoering van ODIJmond. Naar de toekomst toe zal dit steeds meer worden.

Afgelopen periode is er voor wat betreft de Ow ingezet op het trainen van collega's, is het inrichtingenbestand omgezet naar milieubelastende activiteiten, is er een interne werkgroep voor de implementatie van de Ow opgericht en wordt er aangehaakt bij de gemeenten met betrekking tot het opstellen van de omgevingsvisies en omgevingsplannen.

In de afgelopen periode is er aandacht geweest voor landelijke thema's als WEELABEX en GBES.

Conclusie:

Aankomende jaren belangrijk om de gebiedsgerichte aanpak te behouden en verder uit te werken. Daarbij is de samenwerking met ketenpartners en het maken van gedegen analyses zeer belangrijk. Ook de focus meer verdelen over het gehele werkgebied is een punt van aandacht.

Het werken aan de hand van thema's, bijvoorbeeld gezondheid en imago, is iets wat in de gesprekken met bestuurders vanuit deze aanpak is meegenomen.

Vanuit deze gesprekken, en ook vanuit de interne evaluatie, zijn de volgende thema's naar voren gekomen:

- Leefbaarheid
 - Gezondheid
 - Veiligheid
 - Duurzaamheid
- Financiële risico's
- Bestuurlijke risico's
-

Zowel tijdens de interne evaluatie als de evaluatie met partners kwamen onderstaande prioriteiten naar voren. Deze zijn genoemd in hoofdstuk 5.1. Deze prioriteiten, gekoppeld aan de thema's, vormen een belangrijk onderdeel van dit nieuwe beleidskader.

Digitale checklisten inzetten op het gebied van vernieuwend toezicht en in dit toezicht samenwerking met partners opzoeken is wenselijk. Ook kan deze manier van werken worden ingezet binnen bijvoorbeeld het energiebesparingsakkoord.

Deze manier van werken zal ook veel data opleveren die weer gebruikt kan worden in de analyses. Analyses liggen ten grondslag aan het risicogericht- en informatiegestuurd werken en zijn daarmee een belangrijk onderdeel van de basis voor de beleidscyclus.

De media hierin betrekken, door vooraf berichtgeving te laten doen en achteraf een artikel te laten plaatsen, kan ook bijdragen aan een zo optimaal mogelijk resultaat.

Het actueel hebben van het bedrijfsbestand is niet alleen voor het uitvoeren van toezicht en handhaving van belang maar ook voor gemeenten. Bij het opstellen van stikstofbeleid is dit bijvoorbeeld een belangrijke bron van informatie.

Om het gewenste niveau en efficiënte uitvoering van inspecties te behouden is het belangrijk om inzichtelijk te hebben welke inspecties door een integrale inspecteur uitgevoerd kunnen worden, wanneer de specialist in zicht komt en welke kennis en vaardigheden deze beide dienen te bezitten.

Op het gebied van ketens heeft ODIJmond veel expertise in huis. De komende vier jaar is er aandacht om de ketens van begin tot het eind aan te pakken dus van de kop tot aan de staart met een analyse die weer input is voor verdere acties/programmering.

Het blijft belangrijk voor ons om met gemeenten af te stemmen wat wij doormiddel van onze signaalfunctie bij kunnen dragen aan de omgevingsproblematiek in de betreffende gemeente.

In dit beleidskader hoeft het onderwerp asbestdaken niet meer als prioriteit aangemerkt te worden. Het asbestdakenverbod is inmiddels van de baan omdat er door de eerste kamer niet is ingestemd met de wetswijziging Wet milieubeheer die het asbestdakenverbod mogelijk moest maken. Wel zijn wij voldoende voorbereid doordat wij alle daken in kaart hebben en blijft asbest als keten een aandachtspunt.

De inzet van de datalogger vasthouden en verder uitwerken. Nu is deze inzet gekoppeld aan verwarming maar kan ook worden ingezet met betrekking tot koelen. Het verantwoorden van de resultaten van deze plaatsingen is ook een punt van aandacht, hier kan meer worden uitgehaald.

Op het gebied van energietransitie, klimaatakkoord, energiebesparingsakkoord, circulaire economie, gezondheid en luchtkwaliteit zijn er veel ontwikkelingen die ook aan de werkzaamheden van ODIJmond raken. Al deze ontwikkelingen en onderwerpen komen terug in onze beleidscyclus en krijgen aandacht in het nieuwe beleidskader.

Ten tijde van het schrijven van dit beleidskader staat de inwerkingtreding van de Ow gepland voor 1 januari 2024. De inwerkingtreding gaat niet alleen veel vragen oproepen bij medewerkers, maar geeft ook veel vragen op het gebied van informatisering en automatisering. Systemen moeten geschikt worden gemaakt voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De aansluiting op dit digitale overheidsloket is van groot belang.

Wij moeten daarnaast zorgen dat wij aangehaakt blijven bij landelijke prioriteiten en doorpakken op thema's die eerder hebben gespeeld.

Bijlage 3: Risico- en probleemanalyse

Deze analyse geeft inzicht in de grootste risico's voor de leefomgeving. De resultaten van de tertaalrapportages en jaarverslagen worden in deze analyse meegenomen.

De tertaalrapportages/jaarverslagen, de vierjaarlijkse beleidsevaluatie en de risico- en probleemanalyse vormen samen de eerste stap van de beleidscyclus: 'rapportage en evaluatie'.

Risicoanalyse

De uiteindelijke prioritering bij de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving is gebaseerd op een inschatting van het risico op negatieve effecten bij overtreding van de verschillende compartimenten waarop toe wordt gezien. Om die risico's in te kunnen schatten wordt een risicoanalyse gemaakt met betrekking tot de verschillende bedrijfsbranches. De risicoanalyse brengt het risico in beeld dat aan elk van de compartimenten verbonden is. Risico is daarbij gedefinieerd als het negatief effect maal de kans dat die zich voordoet, of risico = negatief effect x kans. Schematisch wordt dit weergegeven in de hiernaast afgebeelde risicomatrix.

Negatieve effecten op beschermingsdoelen worden verdeeld over zeven omgevingsthema's:

1. Fysieke veiligheid: de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed.
2. Volksgezondheid: de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen ziekten en/of dood.
3. Hinder en leefbaarheid: de mate waarin mensen en dieren (sociale leefomgeving) hinder zouden kunnen ondervinden. Denk hierbij aan visuele, licht-, stank- en geluidshinder, privacy.
4. Natuur/ecologische veiligheid: de mate waarin flora en fauna wordt beschermd en de mate waarin aantasting en verstoring van de natuurlijk mogelijk is.
5. Financiële/economische veiligheid: de mate waarin de financieel-economisch en culturele veiligheid voor de gemeenschap/overheid aanwezig is bij het ontstaan van financiële schade.
6. Politieke gevoeligheid/imago: de mate van politiek-bestuurlijk afbreuk en publieke ontrust.
7. Klimaatbescherming (duurzaamheid): de mate van bescherming van het klimaat van de aarde tegen aantasting.

Deze zeven omgevingsthema's zijn vastgesteld door middel van de landelijke risicobeoordelingsmethode welke, aan overheidsdiensten, wordt aanbevolen door het Centrum Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

Voor de kans wordt een inschatting gemaakt hoe vaak het niet naleven van een regel of voorschrift voor zal komen. Het inschatten van de kans gebeurt op basis van naleefgegevens en een expertoordeel. Uit het toezicht komt deze naleefinformatie vrij. Deze informatie wordt bij ODIJmond geregistreerd. Voor het registreren van overtredingsgegevens wordt gebruik gemaakt van de interventiematrix uit de Landelijke handhavingsstrategie (LHS). Afgelopen periode is er door deze registratievorm al veel data voor handen gekomen waarmee naleefanalyses worden gegenereerd. Komende periode zal deze data worden verrijkt en aangevuld. De naleefanalyses leveren een bijdrage aan de kansberekening in de risico- en probleemanalyse en optimaliseren het naleefbeeld.

De risico- en probleemanalyse is geen statisch geheel. De basis ligt echter vast gedurende de looptijd van dit kader. Indien bij de uitvoering van handhaving nieuwe inzichten ontstaan, door bijvoorbeeld afwijkende naleefgegevens, een verhoogd aantal klachten of incidenten kunnen deze bij het opstellen van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's als prioriteit worden meegenomen.

De thema's die als slotconclusie uit de door ons uitgevoerde evaluatie zijn gekomen, zoals te lezen in bijlage 2 van dit kader, sluiten naadloos aan op deze zeven omgevingsthema's.

LHSO als richtsnoer voor afstemming strafrechtelijke ketenpartners

De LHSO en de interventiematrix zal na deze technische wijziging worden benut als richtsnoer voor afstemming met partners in de handhavingsketen. Het LHSO is in het bestuursrechtelijke spoor niet dienstig aan een adequate uitoefening van bestuursrechtelijk herstel en brengt bewijscomplicaties met zich mee. Dat hangt met name samen met het feit dat de bestuursrechter een feitenrechter is die niet kijkt naar gedrag van de overtreder. Deze rechter kijkt vooral of uitsluitend naar de omvang van de overtreding in het kader van de toetsing van de proportionele toepassing van een bestuursrechtelijke herstelmaatregel. Gedrag is daarbij in beginsel niet relevant. Wel is dit relevant in het strafrechtelijk spoor. Bij vermoedens van bepaald gedrag dat ten grondslag zou kunnen liggen aan de overtreding wordt daarom – met de interventiematrix als richtsnoer – bepaald of naast het bestuursrechtelijk herstel door ODIJmond de overtreding ook onder de aandacht moet worden gebracht bij politie en OM. De combinatie van de ernst van de overtreding en de intentie van de overtreder zijn daarvoor indicatoren.

In de U&H strategie wordt nader toegelicht hoe de LHSO wordt toegepast binnen de uitvoering van onze handhavingstaken.

Contactpersoon: Strategisch adviseur U&H

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

20 maart 2026 | versie 1.0